

Hind 23 krooni

HEA LAPS

JA TEMA SÕBRAD JA SUGULASED

Postritel:

Britney Spears

Mart & Märt Metsjõe

Just Film

just sulle!

Tähesadu

Hando Runneli
luulet

Audentese, Kristiine,
Kuninga Tänav
Kooli loomingut

Pokumaa uudiseid

Visioonikonkursilt
"Festi - 100"

Sõber Veltzi
rokikoo

<http://www.healaps.ee/>

(Arte Gümnaasium)

November

Hingeõhu pilved suudel,
härmapuuder raagus puudel...

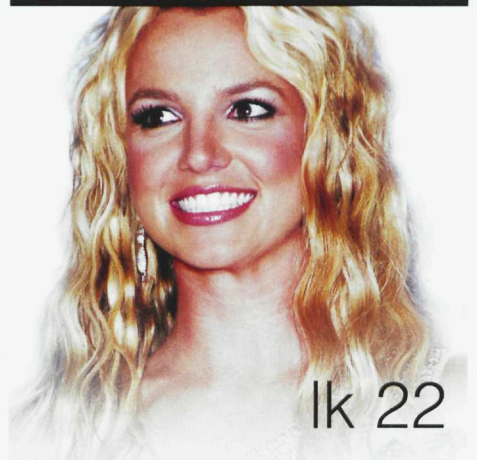
Jääkild teel jääb jalge ette,
jäiseid tähti kukub vette,
tuulel tume hääletamber...
Hilissügis käes - november!

Kiirelt kustub päevakuma -
ööd on mustad, päevad valged...
Siiski - mis seal erksalt punab?
Kadrisandi rõõsad palged!

Leelo Tungal

WWW.LASTEKAS.EE

Ik 22

Kaanepilt: Liis Aaslav Kaasik Arte Gümnaasiumist

- 3 Pärnu koolilaste isadepäevaluulet
- 4 Aleksandr Kesa auhinnatöö "Eesti - 100"
- 6 Väike-Maarja aedviljakunstnikud
- 7 Sügismeeleolusid Viluste õpilastelt ja Taskuhiirelt
- 8 Tiit Kändler tähtedest
- 10 Margus Ülperi auhinnaluuletus "Eesti -100"
- 11 Meie Lehte Hainsalu
- 12 Novembriin
- 13 Naeru-uss
- 14 Audentese kirjalapsed
- 15 Mustkunstnik Ande uus trikk
- 16 Mida pakub Just Film?
- 17 Meie Hando Runnel
- 18 Mis uudist?
- 19 Peep Veedla sinitihasest
- 20 Karoliina Männiste koomiks
- 21 Poster 1 Märt ja Mart Metsjõe
- 22 Poster 2 Britney Spears
- 25 Kirjanurk
- 26 Südamelelit kutsub metsa
- 27 Ilmar Trulli ristsõna
- 28 Steni võistluselt: Kaisa Marie Sipelgas, Martti Kaljuste
- 30 Lully Gustavsoni lauakaardid
- 31 Sabina Zinovjeva Kaari Sillamaa KKK-st
- 32 Pokumaa uudised
- 33 Kristiine Algkooli kirjalapsed
- 34 Barbindus: tantsutähed
- 35 Reet Mängel-Juuse koomiks
- 36 Mardi- ja kadripäev
- 37 Pop: Britney Spears
- 38 Järjehoidja
- 39 Kersti Kuuse talvelaul, jõulukaartide lugu
- 40 Sõber Veltzi rokikool: Carl Perkins
- 43 Legondus

Väljaandja: Mittetulundusühing "Hea Laps"

Harju 1, 10146 Tallinn Tel: 631 44 28

Hea.Laps@mail.ee

Trükk: Reusner

Ajakiri Hea Laps ilmub kord kuus

Toimetaja Leelo Tungal, leelo@healaps.ee

Levijuht Anna-Magdaleena Kangro, anna@healaps.ee

Kujundaja Vivika Kalt, vivika@healaps.ee

Luuletavad Pärnu Kuninga Tänav Põhikooli õpilased

Armas vapper isa

Minu isa vapper on.
Võitleb, kuni vana on.
Ei ta iial alla anna,
kui ka väljas vihma kallab.
Isal tugevus on põues,
olgu taas või olgu õues.
Aga varsti, küll sa näed,
käes on jälle isadepäev.
Siis, kui käes on isadepäev,
taas ma tema juurde läen.

Johanna Odes

Isa on mul hea

Isa on mul väga hea,
temast paremat ei tea.
Mind ta tihti võtab sülle,
vahel kommi ostab mulle.
Aitan isa iga päev,
kõige rohkem laupäev.

Kristofer Paulberg

Kallis issi

Hommikul sa tõused vara,
sest et tööle minna vaja.
Kui äratad sa minu üles,
siis istun natuke su süles.
Ees meid ootab tegus päev.
Sina tööle, mina kooli läen.
Õhtul töölt sind koju ootan,
väikest üllatust sult lootan.
Kuid ühte ära unusta:
maailma kalleim issi sa!

Emily Künnap

Minu isa tark ja kena

Minu isa tark ja kena,
korralikud riided temal.
Arvutis tal meeldib olla,
kui taevast kallab vihma alla.
Metsas käime jooksmas koos
ja meile meeldib maasikamoos.
Kala meeldib püüda ka,
kuid ainult kalavõrguga.

Jan Lennart

Ragnar Koplimaa Gustav Adolfi Gümnaasiumist

*Mõnusat isadepäeva kõigile isadele,
vanaisadele ja vanavanaisadele!*

**Täname
Kultuuriministeeriumi,
Kultuurkapitali ja
Hasartmängumaksufondi**

**Suur aitäh Haridus- ja
Teadusministeeriumile,
kes tellis ajakirja 585-le koolile!**

Eesti — minu armas maa

Selle üle, milline saab olema meie tulevik, mõtisklesid juba minevikus paljud filosoofid – näiteks Aristoteles ja Platon. Tommaso Campanella aga kirjutas koguni utoopilise romaani "Päikeselinn".

Arutledes selle üle, milline on minu Eestimaa lähitulevikus, pean ma kaasaegse inimesena mõtlema teaduslik-tehnilise progressi tagajärgedest, neist protsessidest, mis toimuvad inimtegevusest mõjutatuna, pean mõtlema sellest, kuidas kaitsta vett, õhku – kogu loodust.

Missugune on minu Eestimaa lähitulevikus?

Näen teda õitsva, haljendava, terve, helesiniste järvesilmadega maana. Kuid selleks tuleks muuta palju. Ja esmajärjekorras tuleks muuta elektrienergia saamise viise. Tervikuna asendame me looduslikud allikad, mida jääb üha vähemaks ja

vähemaks, taastuvate allikatega: tuul, päike, vesi. Eesti on ju väike maa ja terveid majandusharusid muuta on meil palju kergem kui suurriikidel.

Tuulegeneraator on üks ökoloogiliselt puhta energiatootmise allikaid, mille järele me esialgu ei tunne vajadust, kuid peaksime kandma hoolt selle eest, et kui me kord juba teeme kahju loodusele, siis olgu see vähemasti minimaalne.

Juba mõistes "tuule-" sisaldub selle hiigelagregaadi töö mõte. Kuid tuuled – see on Eestimaa "rikkus". Nagu teada, tekib tuul tänu temperatuuride ja maa kohal asuvate rõhkondade erinevusele. Tuul suundub madala temperatuuri ja kõrge õhurõhuga piirkonnast kõrgema temperatuuri ja madalama atmosfäärirõhuga aladele. Mida suuremad on need erinevused, seda tugevamini puhub tuul. Mandri ja mere piiril on need erinevused aga alati silmnähtavad. Meie Eestimaa on just selline tuuline paik.

Eestis ilmused kaasaegsed tuulegeneraatorid kõigepealt saartele – Saaremaale ja Hiiumaale. Nad seisavad kõrgetel kallastel ja püüavad meretuult, mis on seal eriti tugev. Kuid ka Eesti mandriosal – Paldiski lähedal – seisavad juba hiiglaslikud “tuuleveskid”.

Me peame üle võtma kõik parima sellest, mida on saavutanud teised maad, peame nende kogemusi täiustama ja kasutama Eestimaa heaks. Eelmisel suvel elasin koos vanematega Bavaaria külas. Avastasin seal enda jaoks palju uut. Saksa talunikud on väga kokkuhoidlikud inimesed – ka vee, päikese ja tuule suhtes. Nad kasutavad ära kõike, mida loodus annab. Loomalaudal, kus ma aitasin lehma talitada (neid oli seal 15 pead!), oli kogu katusepind kaetud päikeseplatadega, ja nendelt saadud energiast jätkus loomade teenindamiseks. Meil pole muidugi nii palju päikeselisi päevi nagu Lõuna-Saksamaal, kuid täiustatud päikese-elementid ei muuda energiaks ainult päikesevalgust, vaid ka lihtsat päevalgust. Aga meil Eestis seda jagub (kui arvesse võtta kas või “valgeid öidki”).

Eesti on mereriik. Meri uhub Eestimaad igast kandist, saartest kõnelematagi. Olen veendunud, et juba 10 aasta pärast hakkame ära kasutama tõusude ja mõõnade energiat. Lained pole ju midagi muud kui energia liikumine vee kaudu. Kuid tormiseid päevi on meil aastas rohkem kui küll.

Joogivesi on üks planeedi põhiprobleeme. Peatselt ei lähe Eestis ainuski veetilk asjata kaotsi. Me õpime vett kasutama palju ökonoomsemalt, TTÜ üliõpilased aga töötavad välja spetsiaalsed seadeldised tema puhastamiseks ja filtreerimiseks. Sellest saab omamoodi olme-elu veeringlus.

Tänu sellele, et meie põllumajandus pole just eriti laiahaardeline, võime selle ümber profileerida ökoloogiliselt puhta toodanguga põllumajanduseks. Üha enam talumajandaid läheb üle puhtale tootmisele. Muidugi on sellise toodangu omahind kõrge, kuid arvesse võttes muudatusi majanduses ja põllunduses, mis selleks ajaks on edukalt toimunud, võidame me palju. Ja Eesti saab Euroopa turul ökoloogiliselt puhta toodangu peaksporditjaks. Kunagi enne Teist maailmasõda oli Eesti Euroopas oma toiduainete poolest kuulus. Me toome selle kvaliteedimärgi tagasi!

Kümne aasta pärast on Eestis välja töötatud uued tehnoloogiad ka pakendite tootmises, mis ümbritsevas keskkonnas kergesti lagunevad, saades toiduks pinnasebakteritele ning teistele mikroorganismidele ja taimedele. See pakkematerjal,

mis pole võimeline lagunema, utiliseeritakse aga korduvalt kasutamiseks.

Paljud muutub selle aja jooksul. Ma näen oma maa imekauneid põlde ja metsi, mille vahel liiguvad peaaegu müratult vesinikumootoriga autod. Ühiskondlik transport linnades liigub elektrimootorite abil, eramasinaid hakkavad aga linlased kasutama ainult linnast välja sõites. Seejuures saavad need autod endale hübriidmootori, mis laseb neil erinevate kütuseliikidega manipuleerida.

Meie linnad on öhtusel ja öisel ajal heledasti valgustatud, kuid see ei ähvarda energia ülekuluga, kuna tänavavalgustuses kasutame me säästulampe (mille kasutamine, muide, on Euroliidu energiaressurside kokkuhoiukomisjoni poolt juba nõutav). Ei tasu kõneldagi sellest, et eluruumides on valgustusvahendid esmajärjekorras säästulampide vastu vahetatud.

Muutub ka usehitiste välisilme. Hoonete välisseinad soojustame korralikult ökoloogiliselt puhaste materjalidega, et külmal ajal ülearust energiat mitte kütmisele raisata. Tohututes kolmekihilistes akendes hakkavad leegitsema tõusva ja loojuva päikese kiired, katustel kasutame tavalise kattematerjali asemel aga päikeseplatade plaate.

Olen kindel selles, et minu Eesti saab imekauniks väikeseks öieks – kõige ilusamaks, mis on Balti mere rannikul kasvanud.

Aleksandr Kesa
Tallinna Humanitaargümnaasiumi 7. klassist

Lühendatult tõlkinud Leelo Tungal

Väike-Maarja väikesed Arcimboldod

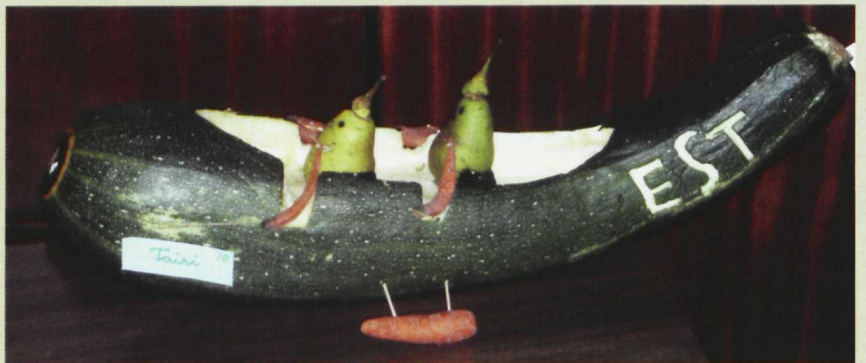
Giuseppe Arcimboldo (loe: Džuseppe Artsimboldo) oli Itaalia kunstnik, kes elas aastatel 1527 – 1593

ning sai kuulsaks väga põnevate maalide loojana: ta portreteeris nimelt inimesi lillede, aedviljade, loomade ja koguni raamatute

kaudu. Eemalt vaadat, et tegu on tavalise mehe- või naisenäoga, lähemal silmitsel aga selgub, et Kevade nime kandev daam koosneb üleni õitest ja lehtedest, Suve nimelise mehe ninaks on kurk, juusteks marjad ja hammasteks herned, raamatukoguhoidja portree on aga kokku pandud igasugustest köidetest. 16. sajandil elanud kunstnik oli 400 aastat ees kunstivoolust, mida hakati nimetama sürrealismiks.

Väike-Maarja Gümnaasiumi algklasside lapsed said oktoobris hakkama peaaegu niisama lahedate šedöövritega. Tõsi küll, Louvre'isse ja Viini kunstimuuseumisse need tööd ilmselt Arcimboldoga võistleva ei lähe, kuid see-eest said kunstnike koolikaaslased ja õpetajad neid vaadates hea tuju. Kas pole vahva, kui mõnda kunstiteost võib süüa nii suu kui ka silmadega!

Elina Tomingas Uuemõisa Algkoolist

Sigaret, mis on prügikastist vaid poole meetri kaugusele maha visatud, hõõgub ikka veel, kuni "täiskasvanud inimene" selle oma jäiga sääriku tallaga lõmastab. Sigaret kustub.

Pooltäis mullitaja seisab kurvalt ihuüksi oma ainsal jalal keset päikese käes sulavat asfalti. Pahur mööduja annab talle jalaga hoobi, nii et mullitaja kaotab oma viimsegi mullivee, mis pisaratena mööda teed kanalisatsiooniauku voolab.

Järgmine mööduja on väike poisike, kelle käes on mullitaja kork, millega ta seni oli taamal keerutades end mullidesse mähkinud. Ta läks korgi küljes olevat rõngaga pulka vette kastma, aga leidis mullitaja enda jalge eest tühjalt. Poiss hammustas huulde ning hoidis nuttu tagasi, sest vanemad korrutavad aina, et mehed ei nuta.

Kuid ta armastas mulle ju nii väga! Tema soolased pisarad langesid keset teed, kus segunesid seebiveega. Levis lõhn, nagu miski kõrbeks. Kohast, kuhu poisi silmavesi oma jälje oli jätnud, hakkas lendlema mulle, mõni koguni suur kui kogukamat sorti kõrvits. Ning nad olid nii tugevad, et poiss neist kinni hoides minema lendas.

Taskuhiir Harjumaalt

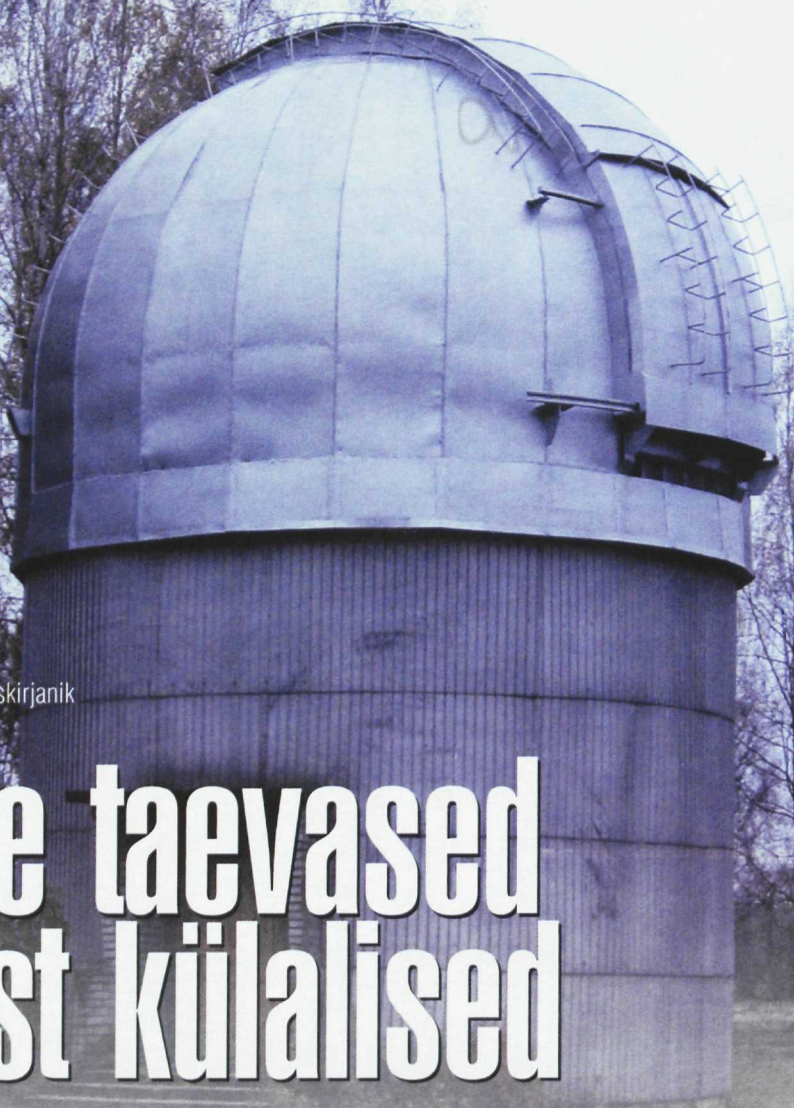
sah- sah-sah- sah
sahisesid sajus
sah-sah-sah-sah
sajad saarelehed
sah
sah
sah

Lehesahin kooli ees
saarvahter sahistab
Sügisele leheteki
peale – sah, sah!

sihin- sahin-vihin
kaselehe kribin
tammelehe tuhin
pihlalehe pillikaar
sihin- sahin-vihin

kaselehed krabisevad
lepalehed loperdavad
pärnalehed päiklevad
saarelehed sabisevad
pihlalehed puhuvad
sahistades Sügist
kohale

Viluste Põhikooli
8. klassi ühistöö

Tiit Kändler, teaduskirjanik

Meie taevased kivist külalised

Kui sügisel tulevad pimedad ja ööd, siis näeme, et me ei ole oma Maaga üksi. Meie peade kohal on suur hulk tähti. Need tähed on umbes samasugused nagu meie oma armas Päike, ainult et meist väga-väga kaugel. Nii kaugel, kui suurt kaugust pole Maal üldse olemaski. Isegi valgusel võtab

aega aastaid ja vahel koguni aastasadu, et nii kaugelt tähtedelt meieni jõuda.

Astronoomid tahaksid neid muidugi vaadelda, aga kus sa vaatled, kui enamik ajast on Eestis kohal pilvkate. Ja kui ei olegi, siis saadavad inimesed taeva poole nii palju kunstvalgust, et tähed suisa kahvatuvad selle kõrval. Enamik meie majades ja tänavatel põlevast valgusest läheb ju meie jaoks raisku, suundub otse üles ilmaruumi. Astronoomid nimetavad sellist olukorda koguni valgusreostuseks. Eestis on tähtede jälgimiseks teleskoobid Tartu lähedal Tõraveres. Ja seal on kõige paremad olud tähtede nägemiseks jaanuaris ja veebruaris. Siis aga on teadagi külmad ööd, teleskoobid peavad olema aga ka seest välistemperatuuriga. Ja nii ei pea tähteadlased olema mitte ainult väga kannatlikud, et istuda oma teleskoopi juhtivate arvutite kõrval ööd läbi, vaid ka parasjagu karastatud, sest istuda tuleb ju pakases. Maailma parimad vaatlustingimused on siiski meist lõuna pool kõrgete mägede otsas nagu näiteks Hawaiil. Seal on küll soojem, aga seevastu jälle õhk hõredam, mis nõuab parasjagu kohanemist.

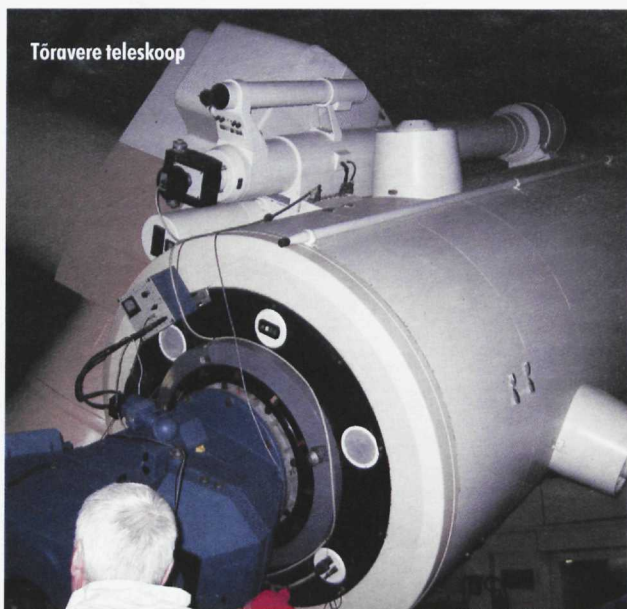
Kõige parem on siiski saata teleskoobid üles ümber Maa ringlema või koguni planeetide vahele reisima. Nii on kõige kuulsam ümber Maa tiirlev teleskoop nimega Hubble avastanud väga palju seni teadmata tähekoosid.

Langevate tähtede elu

Tähtede seas on aga ühed hoopis imelikud tähed. Need on langevad tähed. Tähed, mis justkui kukuks kusagile. Asi on aga hoopis nõnda, et õigel tähel, sellel, mis on nagu meie Päike, ei olegi kusagile langeda. Täht võib vanaks saada ja siis kustuda või mõne teise tähega kokku põrgata. Kuid langeda üks õige täht küll ei saa.

Need meie arust langevad tähed on hoopistükis suuremad või väiksemad kivitükikesed. Neid taevakivikesi kutsuvad teadlased meteorideks. Need on enamjaolt vaevalt imemis-kommi suurused või isegi liivatera suurused. Näha me saame neid aga sellepärast, et sihuke liivatera jõuab Maad ümbritsevasse õhku. Ja sellel teral on ikka väga suur hoog, nii suur, et jõuaks Tallinnast Tartusse kiiremini, kui sina loed viieni.

Sihuke suure hooga kukkuv terake põrkab umbes saja kilomeetri kõrgusel maast kokku õhu osakestega ehk molekulidega. Ja kuigi õhk üleval on väga hõre, siiski kohtab see terake nii palju molekule, et muudkui põrkab ja põrkab nende vastu, kuni läheb kuumaks ja siis hakkab temast tulema hõõguvat auru. Õhumolekulid aga lagunevad kokkupõrkel ja

Tõravere teleskoop

nende koostises olnud aatomid ergastuvad ja hakkavad helenduma. Iga aatom helendub küll sekundikese, kuid oma teel kohtab meteoroid üha uusi molekule ja nõnda tekibki taevasse helenduv jutt.

Kui sa nühid oma näppu vastu lauda, ja teed seda kiiresti, eks siis lähe ju näpp kuumaks. Aga sa ei jaks eales nühkida näppu nii kiiresti, et see põlema läheks.

Nii me näemegi liivaterakest nagu säravat tähte. Ja näeme senikaua, kuni liivaterakene ära aurustub ja kustub. Nõnda ei jõua selline ärapälenud tera eales maa peale, vaid näitab end meile vaid viivuks.

Kuid kust meteoroid tulevad? Need tulevad meile kaugest minevikust, sellest ajast, millal Päike ja Maa ja kõik teised planeedid alles ühest suurest tolmpulvest tekkisid. Tükikesed, mis jäid Maast ja Päikesest üle, hakkasid rändama Päikese ümber.

Näiteks iga aasta 12. augusti paiku jõuab Maa lähedale üks

suur meteoroidide parv. Seda meteoroidisadu nimetatakse Perseiidideks. Selles parves on nii palju meteore, et keegi ei jõua neid kokku lugeda. Ja suur hulk neist on veidi isekamad ja parvest veidi eemale lennanud. Nii nad siis Maa õhku satuvad ja seal hoogsalt ning eredalt ära põlevad.

Osa langevatest tähtedest aga jõuab Maale. Need on suuremad taevakivid, mis ära põlema ei jõua. Ja nõnda saavad meteoroidid meteoriidid. Enamasti kõneldakse ikkagi suuremate Maale jõudnud taevakividest. Nagu näiteks 65 miljoni eest Mehhiko kanti kukkunud hiigelmeteoriidist, mille kukkumisest arvatakse Maa kliima nii muutunud, et dinosaurused ei pidanud vastu ja välja surid. Eestis on kõige kuulsam meteoriidikraater muidugi Saaremaal asuv Kaali kraater. Ega see ei olegi nii ammu, vaid umbes 80 aastat tagasi, kui tehti kindlaks, et Kaali järve ja selle ümber paiknevad augud tekitas taevakivi. Inimesed ei uskunud sugugi, et meile taevast midagi pähe langeb.

Ohtlikud ja ohutud taevakivid

Nüüd aga kardavad mõned teadlased hoopis, et Maad võib kunagi tabada mõni hiiglaslik taevakivi, mis kipub ka inimese elu kallale. Muidugi on sellise meteoroidi ilmumine väga haruldane sündmus. Kuid siiski pole see võimatu. Aasta jooksul langeb maale umbes tuhat meteoroidi. Ja keskmiselt 300 aasta jooksul üks-kaks hiidmeteoroidi.

Ja nõnda on teadlasi ja ka asjaarmastajaid, kes Maa ja teiste päikesesüsteemi planeetide läheduses liikuvaid taevakive jälgida püüavad, neid registreerivad ja mõtlevad, et kuidas saaks säherdust suurt pauku vältida. Ka poliitikud on asjast huvitatud. Nii nagu näiteks üks eesti soost Inglise parlamendisadik Lembit Öpik, kes selliste ohtlikuvõitu meteoroidide uurimist vajalikuks peab. Pole ka ime, sest Lembit Öpik on ühe kõige kuulsama Eesti teadlase, astronoom Ernst Öpiku lapselaps. Ja Ernst Öpik oli üks neist esimestest täheteadlastest, kes möödunud sajandi algupoolel ka meteoroidide vaatlemise ja uurimisega tegeles.

Kuid pole hullu. Enamik taevakive, mis maapinnale jõuab, pole midagi muud kui liivatera suurused helbed.

Kui sina jõuad hommikul oma oma pudrukausi tühjaks süüa, siis selle ajaga on Maa peale langenud kosmosest umbes sama palju taevakivide tolmu, kui kaalub paar suurt veoautot.

Kas pole tore mõelda, et kui lähed näiteks mereranda, siis nende lugematu arvu liivaterade seas on kindlasti mõni, mis on siia langenud kusagil kosmosest, kusagilt nii kaugelt, et isegi silmapiir on sellest palju lähemal!

Kui sina satud sel ajal kusagile maakohta, kus pole palju majade ja tänavate valgust, siis võid neid langevaid tähti ise oma silmaga näha. Pane end hästi soojalt riidesse. Ja võta üks hea kerge ja pehme madrats. Sest kui püstijalu neid tähti vaadata, jääb kael kangeks ja kangekaelne laps ei meeldi kellelegi. Nii et heida aga madratsile selili ja jää taevast vaatama. Küll sa neid langevaid tähti näed.

Ja kui sa neid juba näed, siis võid üritada ka üle lugeda. See võib olla põnev võistlus, kui sul on sõpru, ja üheskoos võistlete, et kes rohkem nägi.

Kui täht langeb, siis tuleb kiiresti midagi soovida. Ja soov läheb täide, kui sellest kellelegi ei räägi. Isegi mitte sõpradele. Sellepärast lähebki soov täide siis, kui oled selle juba ära unustanud.

**Kui täht langeb,
siis tuleb kiiresti midagi soovida.**

**Ja soov läheb täide, kui sellest kellelegi ei räägi.
Isegi mitte sõpradele. Sellepärast lähebki soov täide siis,
kui oled selle juba ära unustanud.**

See raud-meteoroidi tükk kaaluga 270 kg on osake meteoriidist, mis kukkus alla Sihhote-Alini mägedesse Siberis 12. veebruaril 1947.

Haridus- ja Teadusministeeriumi visioonikonkursilt "Eesti 100" 2. preemia keskmises vanusegrupis

Eesti 100

Kui hoida kurss praegu sama,
siis sama kindlalt kui on liiklusreeglid,
tuleb kogu see Ameerika jama:
teksad, näts ja valged neegrid.

Väiksemas portsus on see juba saabunud:
keegi ei viitsi enam passida koolis nirus.
Vanadest kommetest on noorsugu loobunud,
nii et päev saadetakse mööda hoopis Virus.

Varsti on raskusi Eesti leidmisega globusel.
Najah, kes see's narr ikka õpib geod,
kui vaba, lääneliku kasvatusena noorusel,
toimuvad iga päev hoopis läbud ja peod.

Ilmselt kuulatakse räppi otse USA getost.
Tegelas nagu 50 Cent ja Cee – Lo.
Kusagil äkki peetakse lugu ka technost.
DJ-dest nagu Marco V ja Tiesto.

Jana Bochkareva Tallinna Juhkentali Gümnaasiumist

10 aasta pärast on mõju negatiivne,
kindlasti levinud ka mujale ühiskonda.
Iga teine, keda näed, võib olla HIV-positiivne.
Inimesed paksud, ei mahu enam ülikonda.

Kerjused ja immigrandid silma riivavad.
Looderdavad sadamas päevad läbi,
turistide priskeid rahakotte hiivavad.
Lagastavad tervet maad – puudub häbi.

Tarbijad on inimesed kõik suured,
kuid ega siis raamatuid osteta.
Neid ei huvita teadmised uued,
vana arm alkoholi vastu ei roosteta.

Progressikatelt küttes puudub ind,
kõik takerdub bürokraatia taha.
Keegi ei söanda ajada ette rind
ning hüüda: "Demokraatia maha!"

Milline on Eesti 10 aasta pärast?
Ei julge kohe päris täpselt nüüd öelda.
Praegu oleme lummuses lääne „särast“,
kuid 10 aastaga jõuab ka ümber mõelda.

Margus Ülper Tallinna Gustav Adolfi
Gümnaasiumi 10. klassist

Meie laste- ja loomasõbralik Lehte Hainsalu

31. oktoobril tähistas oma ilusa numbriga sünnipäeva Lehte Hainsalu (1938) – ülikoolilinnas Tartus elav kirjanik, kelle esimene raamat, luulekogu “Sõnajalaõis”, ilmus siis, kui autor oli just keskkooli lõpetanud. Nüüdseks on Lehte Hainsalul ilmunud üle poolesaja raamatu, ning lastelegi on ta kirjutanud terve rea jutte ja luuletusi. Vanemana on Lehte Hainsalu head eeskujud andnud ka oma lastelastele, kellest ühel – Astil – ilmus vahva esimene raamat juba põhikooliajal.

Raamatukokku või -poodi minnes vaata, kas leiad sealt mõne Lehte Hainsalu teose. Mullu ilmus tema sulest kaks raamatut: **“Suurejüri peremees”** ja **“Röömuratas”**, tänavuse aastanumbri-ga lasteraamatud on **“Väike valge”** ja **“Koerliblikas”**. Kirjaniku 1970. aastatel ilmunud raamatud “10 kooki”, Suur vend Mati ja väike õde Kati” ning “Anned ja Marid” olid aga kindla peale juba sinu isa-ema lugemislaual.

Pildi tegi Kirke

Siin avaldatud värssid on pärit luulekogust **“Kui ma ükskord”**.

Lehte Hainsalu

**KUI MA ÜKSKORD PLEKI
UUTE PÜKSTE PEALE
AJASIN**

Läksin moosi mekkima.
Äkki nägin plekki ma.
Võtsin plekki välja veega,
seebiga ja hiina teega,
proovisin bensiiniga,
lõpuks tärpentiiniga,
plekk läks järjest hullemaks.

Võtsin käärid, naks ja naks,
pleki välja lõikasin.
Õe siis appi hõikasin,
õde otsis musta siidi,
otsis nõela, otsis niidi,
augu kokku punnasime.
Kahe käes see mõni ime!
Hea on ikka tõega
suure targa õega.

**KUI MUL ÜKSKORD
KIIRE OLI**

Jooksin tuppa trilla-tralla,
salli heitsin pilla-palla,
kingad peitsin kapi alla,
mütsi jätsin hoopis pähe,
sest et aega oli vähe.
Kingad pistsin ei-tea-kuhu,
või vist kukkus hundi suhu.

Homme tahtsin õue minna,
aga kus jäi teine kinnas,
kus sai müts ja vöö ja sall?
Polnud kapis, polnud nagis,
polnud kuskil tooli all.
Ema otsis, õde sagis,
isa ütles: “Ma ei luba
segi lüüa tervet tuba.
Lapse lohakuse pärast
päkapikk viis riided ära.”

Mõtlesin, et imelik,
kas ei tea siis päkapikk –
nagi alla käivad kingad,
peegli peale vöö ja kindad.

Novembriin

VÄIKE KÄMMLI ÕR DU MÕISTATUS

ANDE 10.2008.

Ande tahab ehitada maja, mille kõik aknad avaneksid lõunasse. Kas ja kuidas on see võimalik?

Eelmise mõistatuse lahendus on, et olenemata oma kiirustest, asuvad jalgratas ja auto KOHTUDES punktist A võrdsel kaugusel.

Seekordse vastuseni jõudmiseks on aega terve kuu - nimelt ilmub lahendus koos uue mõistatusega järgmises ajakirjanumbris.

Mõistatuse tegi Ande

Itaalia kunstnik Giuseppe Arcimboldo elas

- a) 12. sajandil
- b) 16. sajandil
- c) 20. sajandil

Tänavu toimub Just filmifestival

- a) kinos Kosmos
- b) kinos Sõprus
- c) Coca Cola Plazas

Sinitihane kaalub

- a) 50 – 70 grammi
- b) 100 – 120 grammi
- c) 10 – 11 grammi

Punasesse raamatusse ei ole kantud sellist seent, nagu

- a) põdramokk
- b) lehterüdik
- c) must narmik

Kaari Sillamaa Kaunite Kunstide Kool tähistab tänavu

- a) 50. sünnipäeva
- b) 15. sünnipäeva
- c) 5. sünnipäeva

Plaadifirma Sun saatis Carl Perkinsi 1955. a. kontsertreisile

- a) Elvis Presley'ga
- b) Ella Fitzgeraldiga
- c) Paul McCartney'ga

Britney Spearsi uus album ilmub lauljataril

- a) 17. sünnipäeval
- b) 27. sünnipäeval
- c) 20. sünnipäeval

Kadrisantide rõivastus on

- a) must
- b) valge
- c) punane

Õiged vastused leiad sedasama ajakirja tähelepanelikult lugedes. Kui saadad oma vastused toimetusse enne 5. detsembrit, võid saada auhinnaraamatu omanikuks! Septembrinumbri õiged vastused olid: 1. – b; 2. – a; 3. – c; 4. – b; 5. – a; 6. – b; 7. – b; 8. – c. Auhinnasaajate nimed leiad kirjanurgast!

"Juku on hakanud viimasel ajal päris hästi sõna kuulama," kiidab isa emale.

"Mis sa kostad!" imestab ema. "Mina pole seda küll tähele pannud!"

"Jah: kui ma talle pöörutan: "Kas tuled siia või ei?" , siis ta nii teebki – vahel tuleb, vahel ei."

Lastevanemate koosolekul pöördub üks ema oma kõrvalistuja poole: "Kas see tütarlaps, kellega te äsja rääkisite, on teie tütar?"

"Mis te nüüd – see on hoopis mu poeg Juku."

"Oo, kas teie olete siis Juku ema?"

"Taga hullemaks," pahandab teine.

"Võtke teatavaks, et ma pole mitte Juku ema, vaid ta isa!"

"Vaata, Juku, milline sa välja näed – riided, käed ja jalad on kõik poriga koos!" riidleb isa. "Sa oled nagu pörsas. Muide, kas sa üldse tead, kes on pörsas?"

"Muidugi tean," noogutab Juku.

"Pörsas on kuldi ja emise laps!"

"Isa, kas sa tead, kes oli Friedrich Reinhold Kreutzwald?" küsib Juku.

"Need on need tänapäeva lapsed," pahandab isa, "kohe näha, et te pole koolis piiblit tundma õppinud!"

Klassis kõneldakse sporditegemisest.

"Mis on sinu lemmikspordiala, Juku?" küsib õpetaja.

"Muidugi et poks!" teatab Juku.

"Poksile võlgneb meie pere tänu selle eest, et ostsime äsja uue korteri ja luksusauto!"

"Kas su isa on sportlane?"

"Ei – ta on hambaarst!"

Õpetaja küsib uuel õpilaselt: "Mis su nimi on?"

"Polla!" vastab poiss.

"See pole võimalik!" imestab õpetaja.

"Polla on ju koeranimi!"

"Jah, aga mu isa oli lapsest peale unistanud koerast nimega Polla..."

"Isa, kui vana sa olid, kui te emaga abiellusite?" uurib Juku.

"Kakskümmend seitse."

"Aga ema?"

"Ema oli siis kakskümmend kaks."

"Ohoo – siis abiellusid sina viis aastat varem kui tema!" imestab Juku.

Inglise koolipoisid vaidlevad selle üle, kelle isa on kõige tähtsam.

John ütleb: "Minu isa on krahv! Kõik inimesed pöörduvad tema poole aupaklikult ja ütlevad: "Teie kõrgus!""

David hoopis: "Aga minu isa on prints ja teda kõnetatakse veel aupaklikumalt:

"Teie majesteet!"

Ben teatab. "Aga minu isa kaalub 200 kilo ja kõik inimesed ütlevad teda nähes: "Issand Jumal!""

Buratino küsib papa Carlolt: "Lapsed ütlesid, et neid tõi kurg, aga ütle, kuidas mina ilmale tulin?"

Papa Carlo teatab: "Sind, pojuke, tõi rähn!"

Teopoeg läheb koos oma papaga bussipeatusse. Teoisa loeb sõiduplaani ja rõõmustab: "Viimasel hetkel jõudsime kohale – buss väljub juba pooleteise tunni pärast!"

Mida ütles siili-isa oma pojale, kui oli talle pahandusetelemise eest naha peale andnud?

"Mu poeg – tea, et see tegi mulle endale palju rohkem haiget kui sulle!"

EESTI RAHVUSLIK SPORT- KÄEGA LÕOMINE JA PRAHI LOOPIMINE

Sügis

On sügis. Õunad on valmis saanud. Mart ja Ingrid korjavad õunu. Mart on puu otsas ja annab Ingridile õunu. Aga järsku kukub Mardi jalgade alt redel maha! Oi ei! Mart on nüüd puu otsas kinni. Ingrid kutsub Gete appi redelit üles tõstma. Lõpuks saab Mart puu otsast alla. Pärast tehti nendest õuntest, mis puu pealt korjati, õunakooki ja räägiti, mis päeval juhtus. Õhtul läksid lapsed rahuliku südamega magama.

Janet Murumets Audentese Erakool 2. b klassist

Sügis

On sügis. Mari, Kadi, Marek ja Lisette läksid seenele ja marjule. Aga nad polnud seal üksi. Nad ei osanud arvatagi, kui palju loomi neid ümbritses. Seal roomasid nastik ja rästik. Seal – otse Kadi selja taga – oli siil. Ka metsiga oma kolme pojaga jalutas seal. Puu otsas toksis rähn. Selle sama puu otsast ronis alla orav. Puu all seisis jänes. Isegi noor, väikeste sarvedega põder kõmpis eemal. Linnuparv suundus lõunamaale. Kõik toimetasid midagi. Oli see vast tore sügis!

Kristel Rjabov Audentese Erakooli 2. b klassist

Sirli Leesment Uuemõisa Algkoolist

Öö

Taevas näen tähtede sära,
on päike läinud ammu ära.
Nii pime, käes ju öö
ning homme ootab taas mind töö.

Kas on aeg voodisse heita
ja end teki alla peita?
Jah, juba tunnen, on padjal mu pea.
Oh, küll mul on nüüd nii, nii hea!

Helena Talimaa C. R. Jakobsoni nim
Gümnaasiumi 6. klassist

Nagu ilus muinasjutt

Natuke aega tagasi remonditi ühte maja. Töömehed viskasid prahi maja kõrvale. Sinna tekkis paras hunnik. Ühel päeval nägin ma õuest tulles prahihunnikus väikest olendit ukerdamas. Leidsin sealt kassi koos poegadega. Jooksin kiiresti tuppa sellest vanematele rääkima. Nad olid nõus, et päästame ühe kassikese ja toome tuppa. Meil on koer ka. Tema hakkas kohe kassikest nuusutama. Loomad ei läinud omavahel kaklema ja said kiiresti sõpradeks. Nüüd meil ongi kodus kaks loomatüdrukut, kass Miki ja koer Nublu. Nad saavad nii hästi läbi, et magavad teineteise kaisus koos. Kõik sündis nagu ilus muinasjutt.

Liilian Ots Kehra Gümnaasiumi 3. b klassist

Denis Salihov Uuemõisa Algkoolist

Mustkunst ja mustkunstnikud

Mustkunstnikuga ei tasu kihla vedada...

Pimedate õhtutega novembrikuu on kätte jõudnud ning üha enam aega tuleb toas veeta. Heaks vahelduseks võiks olla mõne mustkunstitfilmi vaatamine. Lisaks 2007. aasta veebruarinumbris tutvustatud „Lõppmängule“ („The Prestige“) linastus 2006. aastal ka teine mustkunstist pajatav film – Neil Burgeri käe all valminud „Illusioonide meister“ („The Illusionist“).

Pimedate õhtutega novembrikuu on kätte jõudnud ning üha enam aega tuleb toas veeta. Heaks vahelduseks võiks olla mõne mustkunstitfilmi vaatamine. Lisaks 2007. aasta veebruarinumbris tutvustatud „Lõppmängule“ („The Prestige“) linastus 2006. aastal ka teine mustkunstist pajatav film – Neil Burgeri käe all valminud „Illusioonide meister“ („The Illusionist“).

Linateose tegevus toimub 19. ja 20. sajandi vahetuse Austrias. Eisenheim (Edward Norton) on andekas illusionist, kelle menu kasvab iga esinemisega. Kui mustkunstnik jõuab oma etendusega Viini, otsustab seda külastada ka kroonprints Leopold (Rufus Sewell), põledes soovist illusionisti saladused paljastada. Kroonprints aga ei tea, et tema väljavalitu, Sophie von Teschen, on Eisenheimi lapsepõlvesõber ning esimene armastus.

Sophie ja illusionisti vahel puhkevad tunded taas õide ning kuuldused selle kohta jõuavad peatselt ka Leopoldi kõrvu. Kui politsei peainspektor Uhl (Paul Giamatti) üritab kroonprintsit käsul Eisenheimi paljastada, töötab viimane oma suurima illusiooni kallal – illusiooni, mille sarnast ei ole varem nähtud. Lõpplahendus on mustkunstnikule (ja – filmile) omaselt üllatav ja etteaimamatu.

Kuigi filmis ei ole rõhutatud niivõrd realsusele kui emotsioonidele, on mitmed esitatavad illusioonid ning sündmused võetud reaalsest elust. Nii näiteks on võimalik näha Robert-Houdini kuulsat „Apelsinipuud“.

Peategelast Eisenheimi kehastav Edward Norton võttis filmi jaoks mustkunsti harjutamist niivõrd tõsiselt, et mitme spetsialisti, kaasa arvatud „The Illusionist“ juures konsultandina töötanud James Freedmani sõnul võikski ta näitleja elukutse illusionisti oma vastu vahetada.

„The Illusionist“ nõuab vaatajalt üsna palju kaasamõtlemist. Elamuse saab sellest aga kindlasti igaüks, kes naudib vaatamängu, mustkunsti ning põnevate keerdkäikudega lugu.

II. Trikk

Seekord õpetatavat trikki võib näha ka „The Illusionistis“ – nimelt õpetab Eisenheim selle peainspektor Uhlile, kui viimane end politseinikust harrastusmustkunstnikuna tutvustab. Olen triki kirjeldamiseks kasutanud aga teistsugust esitust – kui tahad näha, kuidas see Eisenheimi sooritatuna välja näeb, pead filmi vaatama.

Trikk:

Mustkunstnikul on oma vennaga tekkinud väike vaidlus selle üle, kelle kord on aias lehti riisuda. Kuna kumbki poistest seda tööd teha ei taha, ei paista ka vaidlusel lõppu.

Äkitselt tuleb maagile päästev idee. Ta võtab laualt väikese palli ning ütleb: „Võta pall ja peida ühte kätte. Kui ma arvan sinu mõtteid lugedes ära, kummas käes see on, lähed sina lehti riisuma. Kui mitte, siis lähen ja teen seda ise.“

Vend nõustubki ja mustkunstnik pöörab talle selja. Kui pall on pihku peidetud, palub mustkunstnik vennal palliga käe laubale tõsta

ANDE *10.200%

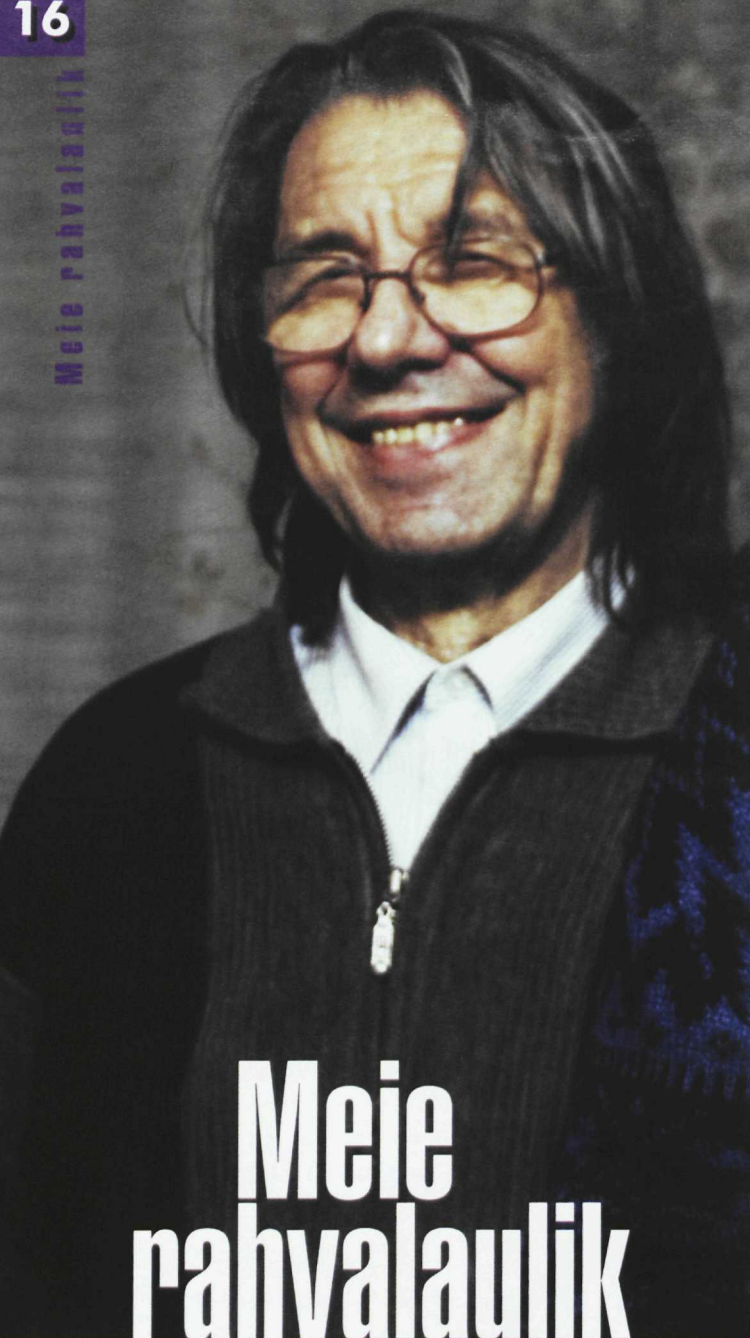
ning sellele keskenduda. Veidi aja pärast lubab ta käe langetada ning palub mõlemad käed sirgelt ette sirutada.

Mustkunstnik pöörab ümber ning kuigi väliselt ei ole aru saada, kummas käes pall on, arvab maag selle eksimatult ära.

Selgitus:

Selle triki saladus on üllatavalt lihtne. Nimelt valgub laubale tõstetud käest veri ära ning see muutub veidi heledamaks. Kui abiline käed ette sirutab, on mustkunstnikul kerge märgata, kumb kätest on teisest veidi heledam ning siis sellele osutada.

Loomulikult võib palli asemel kasutada ka midagi muud – peasi, et ese oleks piisavalt väike, et seda ei jääks pihku peidetuna näha.

Meie rahvalaulik Hando Runnel

Kadrilapäeval tähistab oma seitse korda kümnendat sünnipäeva kirjanik Hando Runnel. Hando Runneli esimene luulekogu "Maa lapsed" (1965) ilmus siis, kui sinu vanaisa-vanaema olid alles noored. Nüüdseks on Runnelist saanud rahva seas tuntud ja armastatud luuletaja. Üheks tema tähtsaks tööks oli ja on kirjatuse Ilmamaa loomine. See kirjastus avaldab eesti rahva jaoks väga olulisi teoseid. Lastele on Hando Runnel kirjutanud terve rea raamatuid: "Miks ja miks" (1973), "Mõtelda on mõnus" (1982), "Juturaamat" (1986), "Taadi tütar" (1989), "Suureks saamine" (2004). Heale Lapsele saatis luuletaja kimbukese päris uusi värse.

Foto: Henn Runnel

SUGULASED

Sugulased, andke suud,
võõras rahvas annab muud:
apelsine, sidruneid...
Aga me ei taha neid!

MUGAVAD MAGAVAD

Mugavad magavad magamiskottides,
ahjualused magusroapottides,
igaüks magab nii kuidas ta viis,
jutusta meile, kuis magad sa, Liis?

UPERPALL JA KUKERPALL

Uperpall ja kukerpall,
need on mõnes mõttes nõbud,
need on ühte liiki lõbud,
kui on käimas trill ja trall.

LASTELAUL

Oh sa vaene väike laps.
Kuidas ma sind armastaks.
Aga oled liiga paks.
Tuleks sulle anda laks.
Siis sa lähleks kõhnemaks.
Siis saaks sopsti saledaks.
Mitte kõhnaks, koledaks.
See meid kole kurvastaks:
kes sind enam armastaks.
Oled väike vaene laps.
Jäägu andmata see laks.
Võid või olla veidi paks.
Priske laps on ilus laps.
Ilus laps ja armas laps.

TIHANE JA LEEVIKE

Tihane ja leevike
küsivad: „Kus Eevike?
Tahame ta rasva me,
siis ehk suureks kasvame!”

Pildi tegi Kirike

Kosmoses näeb diskousse ja õudukaid!

● "Diskoussid"

● "Getolapsed"

Head lapsed, pahad lapsed, filmihuvilised lapsed, niisama igavlevad lapsed — olete kõik oodatud 22. — 29. novembrini toimuvale laste- ja noortefilmide festivalile **Just Film. Just Film kasvab sama kiiresti kui sina, seetõttu kolis festival **Kosmose** kinno, et kõik filmiarmastajad saali mahuksid. Need filmisõbrad, kes tahaksid ka vanemad kinno tirda, peaksid kalendris punaseks tegema **23. novembril**, sest see on Just Filmi perepäev, kus näidatakse filme, mis sobivad koos vaatamiseks nii pisematele, keskmistele kui suurtele.**

Filmisoovitusi on raske jagada, sest alati tundub, et kõik filmid on head.

Kui arvad, et internet ja televisioon on ainus koht, kust võib leida seiklusi, siis nii see tegelikult pole. Kaugel **Islandil**, kus leidub igasuguse levita jäävälju, võib juhtuda põnevaimaid asju, kui eales üks arutimäng pakkuda suudab. Just sellest jutustab Islandi film **"Levist väljas"**, milles on oma koht ka fantaasial. Lugu räägib Kailist, kes elab oma emaga koos Reykjavikis ja kulutab enamuse vabast ajast teleka ees või mobiiltelefoniga mängides. Sellepärast saadab ema ta kaugele põhja, isa juurde, kus puudub telekas ning mobiililevi. Elu maal tundub täiesti võimatu ja ühendust kellegagi ei saa, kuni algavad ootamatud seiklused...

"Diskoussid" on aga multikas, mis viib terve pere vasikavaimustusse. Filmis seikleavad lõbusad ussid, kelle ainus mure on mitte saada kalasöödaks. Kui ühel päeval leiavad ussid 80ndate diskoalaadi, on nad sellest nii lummatud, et elu

ussimaailmas pöördub pahupidi. Pöörased seiklused toimuvad nii maa peal kui sügaval maa all ja ka lapsevanemad tasub kindlasti kinno tassida, sest diskohitid, mis filmis kõlavad, pakuvad neile kindlasti äratundmisrõõmu. Meelitamiseks öelge emale-isale, et näha saab vihmausse "Boogie Wonderlandi" laulmas ja kindel on see, et vanemad liduvad nii kiiresti kinno, et peate neile järele jooksuma.

"Getolapsed" on lugu sõprusest ja kodu otsimisest, mis on küll kohati nagu muusikal, aga kuna peategelased armastavad räppida, pole lugu sugugi hull. 9aastane Amina on koos vanaisaga Aafrikast Rootsi põgenenud ning juba kolm aastat on neil õnnestunud salaja Stockholms elada. Kuid vanaisa sureb ning Amina jääb täiesti üksi. Lisaks tahetakse teda riigist välja saata. Tema ainus lootus Rootsi jääda on see, et keegi ta lapsendaks. Juhuse tahtel saab tema isaks rokkar Johan, kes ise ei ole sellest ideest väga vaimustatud. Vaatamata sellele, et Johan on täiskasvanu, ei ole ta enda elu palju kindlam ja turvalisem kui Amina oma, sest Johan elatub juhutöödest ning on pühendunud oma bändiesinemistele. Tal pole naistki, rääkimata lastest, nii et üleöö isaks saamine ei ole küll asi, millega ta arvestanud oleks. Siis aga algavad pöörased seiklused...

Just Filmil linastub üks väga mitteõudne film kummitusest ja üks täitsa õudne film vampiirist! **"Väike kummitus Laban"** on kuuest lühiloost koosnev multikas väikesest Labanist, kes tahaks olla jube nagu kummitused ikka, aga mitte keegi ei karda teda. Ükskõik kui palju ta ka ei prooviks, ikka tulevad tal jubedate häälte asemel välja armsad.

Kui hing jubedust igatseb, siis Rootsi õudusfilm **"Luba sisse see õige"** tagab hirmujudinad kindlasti! Oscar on 12 ja see, kuidas klassivennad teda kiusavad, hakkab juba igasuguseid piire ületama. Oscar unistab kättemaksust ja julge olemisest, kuid üksi mitme vastu ta ei saa. Ühel päeval ilmub tema majja elama tüdruk, kes muudab kõike. Eli on ilus, ta silmad on targad, ta tundub olevat nii üksik ja ta saab Oscariga kohe sõbraks. Eli räägib Oscarile, kuidas ennast kaitsta kiusajate eest ning lubab teda aidata, kui vaja. Nende kahe sõprusest hakkab tekkima midagi enamat... kuid asjad ei ole nii lihtsad. Eli ei ole tavaline tüdruk. Ta ei tohi olla päikese käes, ta ei suuda süüa tavalist toitu ega saa tulla tuppa enne, kui keegi on teda kutsunud. Ning kui lähikonnas toimub mitu öisel ajal sooritatud mõrva, hakkab Eli tõeline pale päevalgele imbuma... aga päevalgus on Eli suurim vaenlane. Huuuuuu...

Elen Lotman

Ruuk ilusaid raamatupilte Lastekirjanduse Keskuses

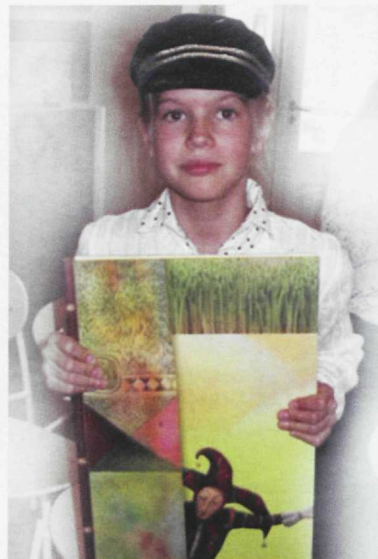
Eesti Lastekirjanduse Keskuses avati sel sügisel mitu uhket näitust: vaadata võis Anne ja Ülo Pikkovi kaksiknäitust, Bulgaria raamatuillustratsioone ja Ülle Meistri ümmargusele sünnipäevale pühendatud raamatupiltide näitust. Ülle Meistri illustatsioonid on meie lugejatele tuttavad nii raamatutest, õpikutest kui ka Heast Lapsest.

Kuninglik lastegalerii sai veerandsaja-aastaseks!

Kullo Lastegalerii, mis paljudele meie lugejatele on tuttav, tähistas oktoobrikuus oma 25. sünnipäeva. Maja ise kerkis Tallinna vanalinna arvatavasti juba enne Ameerika avastamist, igatahes oli praegune Kuninga tänava maja number 6 juba 14. sajandil seppade kasutuses. 15. sajandil elas siin esimene Tallinna õpetatud arst Jacob von Horst. Veel on seal elanud nii kaupmehi, rätsepaid, kullasseppi kui ka teisigi ametmehi. Maja tegi 1981 – 1983 läbi korraliku restaureerimise ning sestpeale on ilus hoone keldrist põõniguni kunstilaste käsutuses: siin on olnud üle 600 näituse, üks uhkem kui teine. Kui juhtud Tallinna vanalinna, siis külasta kindlasti seda põnevat maja: tore on vaadata siinseid näitusi ja huvitav uurida nii lagesid, seinu kui ka treppe! Siinne rahvas on lahke ja vastutulelik! Ja kes teab, võib-olla ripuvad kunagi sinugi maalid või akvarellid selle galerii seintel!

Pildil: Lastegalerii juhataja Anneli Aguraiuja ja sinne raudvara Aino Johanson valmistuvad koos noore kuningaga sünnipäevapeo alguseks.

Ettelugemispäeval loeti Ellen Niidu luulet

20. oktoobril toimus Eesti Lastekirjanduse Keskuses ettelugemisvõistlus "Loeme Ellen Niitu", millel osales 14 last Eesti erinevatest paikadest. Võistluse võitjaks kuulutati **Anna-Maria Lest** Kuussaare Gümnaasiumist.

Tublid olid aga teisedki esinejad: Anna-Kaisa Adamson Suure-Jaani Gümnaasiumist, Elina Bratsun Kohtla-Järve Järve Gümnaasiumist, Silver Grauberg Tallinna Kristiine Gümnaasiumist, Elina Ivanov Kiviõli I Keskkoolist, Katrin Jõesaar Vihasoo Lasteaed-Algkoolist, Angela Korela Kanepi Gümnaasiumist, Georg Laur Rakvere Linna Algkoolist, Kätriin Mee Võru Keskkooli Gümnaasium, Mait Markus Reis Tallinna Kristiine Gümnaasiumist, Adeele Zagurski Vana-Vigala Põhikoolist, Kalle Talu Roosna-Alliku Põhikoolist, Hanna Veermäe, J. Westholmi Gümnaasiumist ja Adeele Vesingi Emmaste Põhikoolist.

Tuttavad nukud jõudsid Nurmenuku raamatukogusse

Kes juhtub Tallinnas Öismäe kanti, see mingi kindlasti Nurmenuku raamatukokku, kus võib novembrikuu lõpuni vaadata Lully Gustavsoni nukke ja muidki meisterdusi. Mõned neist on meie lugejatele Osaväpu rubriigi kaudu juba tuttavad ning võib-olla oled ka ise üht-teist Lully õpetuste järgi meisterdanud. Kui soovid asja lähemalt uurida, siis on Hea Lapse numbridki sealsamas vaatamiseks lahti löödud!

Tere, lind!

Sinitihane — linnutoidu reklaaminägu

November kannab vanarahva kalendris talvekuu nime.

Kas ta ka tänava talve kohale toob, saame näha. Aga et aeg on linnutoidumajad üles seada, on küll päris kindel. Kui seda juba varem pole tehtud. Ja loomulikult tuleb siis ka sinna sisse toitu soetada. Ikka linnutoitu. Aga olgu selleks siis Balsnacki seemnesegu või rasvapallid, pakendilt vaatab mõlemal juhul vastu sinitihane. Tõeline reklaaminägu!

Huvitav, kas kunstnik teadis, et selle pisikese, vaid 10–11 grammi kaaluva kaunitari näol on tegemist linnumajade valitsejaga? Vaevalt. Küllap sai määravaks pigem hea välimus. Tõsi küll, olin ise kümnekonna aasta eest esimese linnutoidupaki kujundamise protsessi tunnistajaks ning tean, et kunstniku esimeseks valikuks oli hoopis lehelind. Ja ta ei mõistnud, mis tähtsust on tõigal, et lehelinnud lindude talvise toitmise ajal hoopis Aafrika putukaid pugivad. Seega on praegune valik – sinitihane – nagu “rusikas silmaauku”.

Olgugi sagedaimaks külaliseks toidumajakestes rasvatihane, on peaaegu poole pisem sinitihane niivõrd südi ja võimukas, et konkurentsi korral lööb suuremad sugulased minema. Rasvatihaste õnneks on meie sinitihaste talvine arvukus muidugi mitmeid kordi väiksem kui rasvatihasel, 150 000 – 400 000 rasvatihaste 500 000 – 900 000 vastu. Nendestki suur osa liigub ringi roostikes, kus nad toituvad roovartel talvituvatest putukatest. Karmi talve korral

teeb külm muidugi sinitihaste ridades omad korrektuurid, nii et kevadet ei pruugi paljud neist näha. Aga õnneks rändab suur hulk noori sinitihaseid talveks lõuna poole, et kevadel taas platsis olla.

Vanad tihasepaarid hoiavad kokku aastaringselt ning kui hästi läheb, võivad elada hea mitu aastat. Rõngastuse andmetel on vanim teadaolev sinitihane elanud Euroopas 9 aasta ja 8 kuu vanuseks. Omi tihaseasju armastavad sinitihased sisemaal ajada rohkem lehtpuude võrades, mistõttu on neid ka hoopis raskem märgata kui näiteks rasvatihaseid. Aga toidumajas või rasvapallil akna taga saame talvisel ajal nende ilu nautida küll.

Kevadel pakub kena kuulamist nende siristav laul – “tsii-tsiitüdüdüdüdü” või hoopis “tsii-tidi-tsiitidi...”. Olgugi esimene variant veidi porri laulu meenutav ja teine laul rasvatihase kombel raiuv, on ometi sinitihase peenike hääletämber talle niivõrd omane, et korra selle meelde jätnuna tunneb ka järgmisel korral ära. Iseenesest erinevaid häälsusi ja lauluvariantsoonegi on sinitihasel pakkuda hulgi, nii et igav teda kuulates ei hakka. Ja laulu laseb ta lahti juba jaanuaris.

Kus suitsu, seal tuld; kus laulu, seal... pesitsust oodata. Sinitihane pesitseb puuõõnsustes ja pesakastides. Kui neid ei leia, nuputab välja mingi muu varjulise koha. Kui pesakoht on

Omi tihaseasju armastavad sinithased sisemaal ajada rohkem lehtpuude võrades, mistõttu on neid ka hoopis raskem märgata kui näiteks rasvatihaseid.

meeltemööda, võib tihasepaar seda kasutada aastaid. Kodu sisustamine on rohkem emaslinnu töö ja seda teeb ta oskuslikult. Kasutades sammalt, kuivi kõrsi, kuivanud lehti, karvu, ämblikuvõrku ja muud nokapärast, saab sellest pehme ja

mugav elamine. Aprillis ehitatakse see valmis, mais muneb tihase-ema 10–11 pisikest valkjat punapruunide täppidega muna ning paar nädalat hiljem ongi neist pisikesed tihaselapsed välja hautud. Paari järgmise nädala jooksul omandavad need pisikesed, kes algul nägid välja paljad ja väetid nagu laululindude pojad ikka, lausa muinasjutulise välimuse. Meenub, kui algaja rōngastajana esmakordselt sinithase poegi nägin, jäid neile rōngad panemata. Seda põhjusel, et ei pidanud tōepäraseks, et sinithaselapsed nii ilusad võivad olla. Mõtlesin, et küllap on tegu mingite haruldustega. Aga tegelikult pole sugugi nii, et ilus on see, mis haruldane. Ilu ümbritseb meid kõikjal!

Praegused lühikesed päevad kuluvad väikestel lindudel peamiselt toiduotsingutele. Sinithased veedavad need leht- või lehtpuuülekaaluga segametsades või parkides või roostikes. Vahel tihaste segasalkades, vahel omaette. Kui toidumajakes hakkavad külastama, eristab neid rasvatihastest oluline omadus – nad ei kogu tagavarasid. Need seemned, mis nad toidulaualt kaasa haaravad, on ikka kohapeal tarbimiseks. Nii et toitu kulub sinithastele suhteliselt vähe. Aga ühtviisi maitsevad neile nii sihvkad, pähklid kui ka rasvapallid. Head isu neile!

Peep Veedla tekst ja fotod

Karoliina Männiste Väike-Õismäe Gümnaasiumist

YAMAHA

Takamine

HEALAPS

Britney Spears

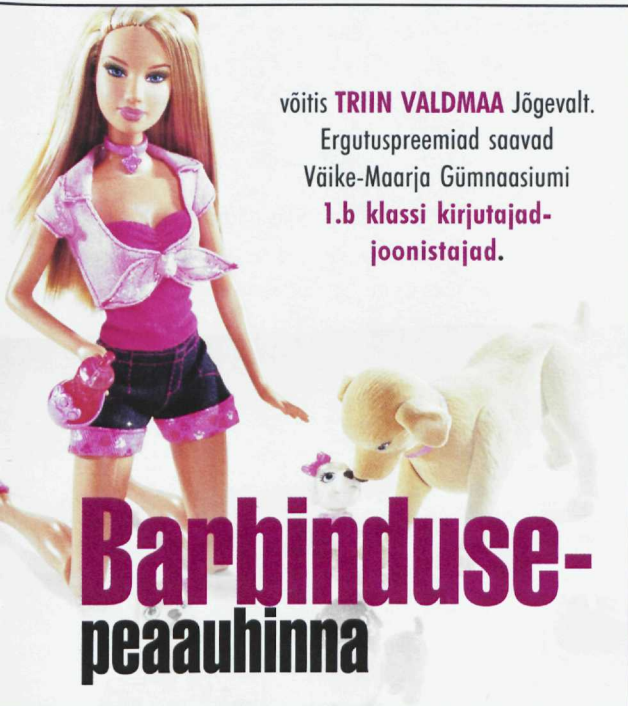

Mart ja Märt Metsiõe

Tere, sõbrad! Ilusat novembrit — mardi- ja kadrikuud!

Nüüd kuulutame välja meie septembrinumbri võistluste võitjaid. Preemiade kättesaamisega on nii, et Tallinna, Harju-, Lääne-, Järva-, Pärnu- ja Lääne-Virumaa lugejate auhinnad ootavad Kullo Lastegaleriis (Kuninga 6, Tallinn, e-mail: galerii@kullo.ee, avatud teisipäevast laupäevani kella 10 – 18). Lõuna-eestlaste preemiat toimetatakse O. Lutsu nimelisse Keskraamatukogusse (Tartu, Kompanii 3/5). Kui kellelgi on muid soovet, siis palume toimetusse kirjutada, helistada või meilida.

võitis **TRIIN VALDMAA** Jõgevalt.
Ergutuspreemiad saavad
Väike-Maarja Gümnaasiumi
**1.b klassi kirjutajad-
joonistajad.**

Barbinduse- peaauhinna

Legokarbid võitsid

KEVIN LASSINIIT Tartumaalt ja
HENRY CASSIMIR TAMMEAID Tallinnast.

NB! Ärge unustage pilku heita meie kodulehele, mille address on: <http://healaps.ee>
Parimatele sõpradele pilgutab Triibu-Liine seal silmal!
Veebilehe valmimist toetas Eesti Kultuurkapital.

TÄHELEPANU, POISID JA TÜDRUKUD NING NENDE VANEMAD! LUGUPEETUD KUNSTIÕPETAJAD, KUNSTISTUUDIOTE JUHENDAJAD!

Algab iga-aastane lastejoonistuste võistlus "Maa värvid"!

Eelmisel pressikonverentsil pakkusid korraldajad konkursile välja uue sümboli — **liblika!**

Kallid osalejad, palume Teil konkursiväliselt saata meile oma variandid sellest uuest sümbolist.

Aastatega oleme kasvanud koos teiega ja tänava tähistame oma 10. juubelit.

Tänu teile, et olite selle aja jooksul koos meiega!

Jääme ootama teie uusi joonistusi!

Võistluse "Maa värvid 2008" teemad:

1. See maailm, kus ma elan
2. Maa värvid
3. Kiiremini, kõrgemale, kaugemale! (Oh sport, sa oled maailm!)
4. Kelleks saada?

Võistlustingimused:

Joonistada või maalida võib **A3 ja A2 formaadis** joonistuspaberile valitud teemal **ükskõik mis tehnikas**. Lehe tagaküljele kirjutage trükitähtedega (veel parem oleks trükkida väikesele paberile ja see töö tagaküljele kleepida)

järgmised andmed:

- töö nimetus
- autori ees- ja perekonnanimi
- vanus
- täpne kodune aadress ja telefonid
- kooli või kunstistuudio nimi ja telefon
- õpetaja või juhendaja ees- ja perekonnanimi ning telefon.

Võistlustööd palume saata aadressil:

MTÜ MAA VÄRVID, Liivalaia 9 – 611, Tallinn 10118.

Ootame noorte kunstnike töid Eestist kuni **30. novembrini 2008!**

Töid teistest riikidest — kuni 15. detsembrini 2008.

Auhinnasaajate ja laureaatide pidulik juubeli-autasustamiseremoonia ja võitjate maalinäitus toimub **märtsis 2009**. Informatsiooni leiata meediast ja võistluse **koduleheküljelt www.maavarvid.ee**

Ristsõna-plaadid saavad **ERKI MEIDLA** Viljandist ja **ANNELI TÕNISSON** Tääksist.

Septembriini-raamatud võitsid **RIVO TÜKSAMMEL** Haapsalust ja **DIANA-KATRY KORNIS** Mõisaküläst.

Valge Kahvli Ordu auhinnaraamatu võitis **MARE LÕOKE**

Sabade-nokkade mõistatuse lahendas kõige nobedamini **PIIA TOMINGAS** Uuemõisast.

Metsaskäijad on rikkusekogujad

Algus eelmises numbris

Seened on looduse imepärane looming ja seenemetsas võib ringi käia ka kui looduse hiiglaslikus kunstisaalis. Seeni ei pea jahtima vaid söömishuvist lähtuvalt, kuivõrd seened on eriti rikkalik uurimisobjekt loodushuvilisele. Seente tundmaõppimine tähendab ju sisenemist looduse kolmandasse suurriiki – seeneriiki – ja töötab tuttavaks saamist selle salapära ja tarkusega.

Seeni on kõiksugust **värvi** ja mitmekesist **vormi**. Seeni võib kohata pruune, musti, valgeid, punaseid, kollaseid, beeze, rohekaid, roosasid ja isegi tumelillat.

Vaata pilti – **Ripsmeline**

maatäht (1. pilt) näeb välja pigem lille, prossi või kaunistatud pagarisaiaekese moodi. Selle harvaesineva seenega kohtumine on erilisel rõõmus üllatus. Maatähte võib kohata metsas hilissügiselgi ja ta kena seenekübar isegi talvutub lume all. Erakordset seent tekib kiusatus kaasa korjata, kuid haruldasi seeni on õige vaid vaadata ja tark on nad alati oma kasvukohale alles jätta. Enam kui poolsada haruldast seent on kantud looduse **Punasesse raamatusse**, et nad ei hävineks ja et meie taipaksime väljasuremisohus olevaid liike kaitsta.

Tänavune seenekülluse aasta andis võimaluse kohtuda mitme Punase raamatu seenega. Sellesse haruldaste ja kaitsmist vajavate seente punasesse nimekirja on kantud näiteks nii **mustnarmik** / pilt eelmises numbris) kui ka **lehterüdik** (2. pilt). Erksavärvilise roosa lehterüdiku leidmine hämmastas – rohust vaatas vastu pigem roosa kikkis põrsakõrv või midagi kokkukeeratud singirulli taolist. Kui seeneraamatust poleks eelnevalt selline pilt silma jäänud, poleks sellist iluasja osanud seeneks pidadagi.

Kuju poolest võivad seened olla nupukese või nõõbi moodi, täpi- või supitaldriku suurused, vihmavarju-, lille-, kabja- või lehtrikujulised. Käega katsudes on erinevat sorti seente pindki erinev – ühel nagu samet, teisel nagu siid, kolmas on konnalibe...

Mõned seened on otsekui kivikõvast puust. Kolisevad nagu kabjad. Näiteks **taelikud**. Tuletikkude leiutamiseni oli seen nimega **tuletael** tähtis tarbeseen – tulerauaga löödi kergesti süttiva taela peale sädemeid ja nii saadi tulele alustust. Need puuseened kerkivad puutüvest välja nagu väikesed vasksed kellukesed ja näevad välja pigem päkapikusaapa kui seene moodi (3. pilt).

Kel seente vastu huvi tärkab, leiab põnevaid seeni aastaringi, hilissügisel ja talvelgi. Mitmed seened on kannukuningad, keda leiabki metsast sügisest kevadeni. Mõni neist alles alustab kasvamist hilissügisel pärast öökülmi ja kasvab sõltumata ilmast talve alguseni, mõnikord ka talv läbi – tõsi, vahepeal külmudes ja sulailmadega kasvamist jätkates. Selline talveseen on näiteks **puidu-sametkõrges**.

Seene- ja metsavaimustus käivad käsikäes. Kes seenemaailma kord siseneb, sellest saab metsaskäija, seenehuviline, -vaatleja ja -avastaja. Mõnest saab **seenekunstnik**, kuna seeni on tore joonistada ja neid saab nii paremini uurida ja meelde jätta. Seenemetsas saab seeneuurijaks iseenesest, lõpuks kas või **seeneteadlaseks, seenekirjanikuks**... Kes smurfidest on lugenud, teab, missugune inspiratsiooniallikas saab olla seeneriik.

Seenemetsast tulles võib väikese koduse **seenenäituse** korraldada, leitud seentele nimesildid juurde seada ja oma seentarkust teistelegi jagada. Seenelkäikude kohta võib ka **seenepäevikut** pidada – iga kord üles märkides, millal, kus ja mis seene leidsin, mis omadustega seen on... Sellest kasvab **isiklik seeneraamat**, millele võib julgelt pealkirjaks panna: „Mina tunnen neid seeni!“

Mine seenele! – on seega kasulik ja tervislik soovitus. Metsaskäimine teeb lihased sitkeks, vastupidavus ja loodustundmine kasvavad ühekorruga. Seenemetsast saab koguda mitut rikkust. Ja see innustab metsa minema mistahes ilmaga. Õiget seenehuvilist vihm ei häiri, vaid rõõmustab.

Maire Sirel,
Eesti Südameliit

1. Tunne seeni. Mauri Korhonen. Tõlge eesti keelde. Kirjastus Varrak, 2007.

2. Põhjala seeneraamat. Pertti Salo, Tuomo Niemela, Ulla Salo.

Tõlge eesti keelde. Kirjastus Sinisukk, 2007.

<http://www.zbi.ee/punane/liigid/seened.html>

Pildi tegi Kirke

Arvutialune

Oli kord üks linn, kus elasid ainult kassid. Selles kasside linnas elas üks kasside perekond nimega Arvuti. Sellest perekonnas oli pereema Neti, pereisa Google, poeg Inter ja tütar Net. Nagu kassidele ikka kombeks, püüdsid ka nemad hiiri ja jõid piima. Kuid kõige rohkem meeldis neile hoopis arvutis olla.

Ükskord ütles pereisa Netile: "Kas sa, palun, otsiksid internetist üles "mitmenärlisepaja" retsepti? Kassipojad on näljased." – "Muidugi," ütles Neti ja lülitas arvuti tööle. Kui ta oli otsingust retsepti leidnud ja hakanud koostisaineid üle vaatama, ilmus äkki hiiremati alt väike punane metallist robotike ja ütles: "Kallis naine, palun anna mulle natukene sinu arvutihirest! Mu kallil isasel arvutikassil on viirus sees ja mul on söök otsas. Teil pole viirusetõrjet ka," pobises robotike veel kõige otsa.

Neti mõtles ja ütles siis: "Noh, haiget sugulast peab ikka aitama. Näe, siin on sulle hiirerull." –

Kuid kohe, kui ta rulli robotile andis, kadus kogu hiir nagu tina tuhka, isegi juheta ei jäänud järele, sest neil oli juhtmeta hiir. Seepeale kadust miskipärast ka arvutil pilt ära. Suurest ehmatusest jooksis Neti Google'i juurde ja rääkis talle kõik ära.

Google sai muidugi pahaseks, aga kuna ta oli väsinud, käskis ta kõigil lihtsalt magama minna.

Järgmisel hommikul ütles Google Netile: "Palun tee meile

hiirepannkooke!" Kuna Neti retsepti ei teadnud, pidi ta jälle arvutisse minema, et seda otsida. Jälle ilmus robot välja, aga seekord ütles ta hoopis: "Kallis kiisu, palun anna mulle hiireklahvid! Mu emane arvutikass on kadunud ja mul pole teda millegagi tagasi meelitada."

"Ei saa anda," ütles Neti. "Google ei luba."

"Palun anna ikka. Ma tahaksin oma kiisut nii väga tagasi."

Neti ohkas ja pobises, et olgu siis, ja andis alusele hiireklahvid. Aga kohe, kui ta seda tegi, kadus koos hiirega ka monitor ära. Ehmatusest ei jooksnud ta mitte Google'i juurde, vaid hakkas hoopis kõva häälega kräunuma, nii et aknaklaasid värisesid. Selle peale jooksis hoopis Google Neti juurde ja küsis: "Mis juhtus?"

Neti ei jõudnud vastatagi, kui Google juba märkas, mis oli juhtunud. Selle peale hakkas Google niimoodi Neti peale näuguma, et aknaklaasid välja kukkusid. Pereisa Google ütles Netile, et kui ta järgmine kord arvutialust näeb, kohe talle arvutihirega pähe virutaks. Säh talle siis! Kurvalt läks Neti telekat vaatama.

Õhtuks oli Google uue arvuti ostnud. Ta käskis (ja üsna vihaselt) Netil õhtusöögiks retsept otsida. Muidugi ilmus jälle välja ka robot. Neti küsis robotilt: "No mida sa jälle tahad? Google käskis sulle hiirega pähe virutada. Õige ka – igavene häbematu selline!"

“Rahune nüüd,” ütles robotike. “Tule koos minuga. Ma tahan sulle midagi näidata.”

Imekombel kadus robot hiiremati alla ja Neti koos temaga. Mati all oli üks väga uhke tuba, mis oli pilgeni elektroonikat täis. Seal oli üks väga ilus arvutihiir, mis Netile väga meeldima hakkas. Robot võttiski selle hiire ja andis Netile. Selle juurde ütles ta veel: “Kui sa seda hiirerulli rullid, saad söögiks nii palju hiiri, kui sa vähegi soovida võid!”

Neti tänas teda kingi eest ja robot võlus ta koju tagasi. Sellest ajast peale pole arvutialust enam keegi näinud.

Kaisa Marie Sipelgas Haapsalu Linna Algkooli 4. a klassist

ohud. Äkki ilmus tema ette kass Miisu. Arvutihiir sibas kiiresti maja suunas, kass tema järel. Korra k kriipisid kassi küüned hiire selga. Pika jooksu peale leidis hiir urvaugu üles. Hiireke istus urus ja värises. Köht oli tühi, kuid sööki otsima minna ta enam ei julgenud.

Arvutihiir kartis isegi magama jääda. Ta unistas oma soojast ja mugavast kohast arvutimatil ning ootas hommikut.

Hommikupoolikul julges arvutihiir minna tuppa koduhiirt vaatama. Koduhiir hakkas rõõmust hüplema ja palus arvutihiirelt oma vana rolli tagasi. Arvutihiir oli kohe nõus.

Mõlemad hiired olid õnnelikud ja oma rolle ei vaheta nad enam kunagi.

Martti Kaljuste Tartu Tamme Gümnaasiumi 7. c klassist

Koduhiir ja arvutihiir

Ühes linnamajas elasid koduhiir ja arvutihiir. Iga päev, kui Juhan oli kooli läinud, kohtusid nad Juhani arvuti juures.

Arvutihiirel oli palju rääkida maailma linnadest, inimestest, loomadest ja juhtumistest. Ta oli sõitnud kaameliga Indias, roninud Eiffeli torni Pariisis, jälginud vahtkonnavahetust Londoni kuningalossi juures, puhanud Floridas, teretanud kangurut Austraalias, tantsinud flamencot Hispaanias ja roninud Alpi mägedes. Kõigest sellest jutustas arvutihiir põnevaid ja lustakaid lugusid. Ta ei kartnud kõrgeid mägesid ega sukelduda sügavasse vette.

Koduhiirel oli pesa sahvris riulite all tühja tunnini taga. Seal oli ta elanud juba palju aastaid ja kasvatanud üles palju poegi. Öösiti jooksis koduhiir sahvri, köögi ja toa vahet, harva põikas ka õue. Päeval hiir õues joosta ei julgenud, sest seal jalutas kass Miisu ja jooksis ringi koer Muri. Mitu korda oli Miisu teda taga ajanud. Siis jooksis koduhiir nii kiiresti kui suutis oma urgu ja tema süda pidi hirmust seisma jääma. Neid kordi ei unusta koduhiir kunagi. Nüüd kadestas koduhiir arvutihiirt, kes rahulikult laual lesis ja kedagi ei kartnud.

Arvutihiir oli tüdinenud laual lebamisest, ta ei saanud valida maid, kuhu reisida tahab, vaid pidi alluma Juhani klõpsatustele. Ka ei saanud ta ära joosta, sest oli kinnitatud pika juhtmega arvuti külge.

Arvutihiir kurtis oma muret koduhiirele ja viimane oli nõus kohe rollid vahetama.

Koduhiir jäi arvuti juurde ja tukkus seal seni, kuni Juhan koolist tuli. Algul ehmatasid hiirt inimese lähedus ja tema liigutused. Hinge kinni hoides talus koduhiir Juhani sõrme klõpsatust oma turjal. Varsti mürtsus kõlaritest vali muusika. Koduhiire süda kloppis juba kuuldavalt ja ähvardas seisma jääda.

Kui Juhan arvutilaua juurest kaugenenes, püüdis hiireke plehku pista, kuid saba oli seotud arvuti külge. Koduhiir ei näinud mägesid ega maju, metsi ega meresid, vaid ootas pikisilmi ööd, kui kõik vaikseks jääb.

Samal ajal tormas arvutihiir sahvrist õue. Ta oli arvuti küljest lahti pääsenud ja nautis vabadust. Talle meeldis särav päike ja paitav tuul. Kõik tundus imeline! Hiir unustas kõik

Rott

Rott on armas, saba pikk,
kepiks kõlbab väike tikk.

Rotte noori on ja vanu,
laudas hirmutavad kanu.

Rotte väikseid, rotte suuri –
tahaks püüda neid ma puuri.

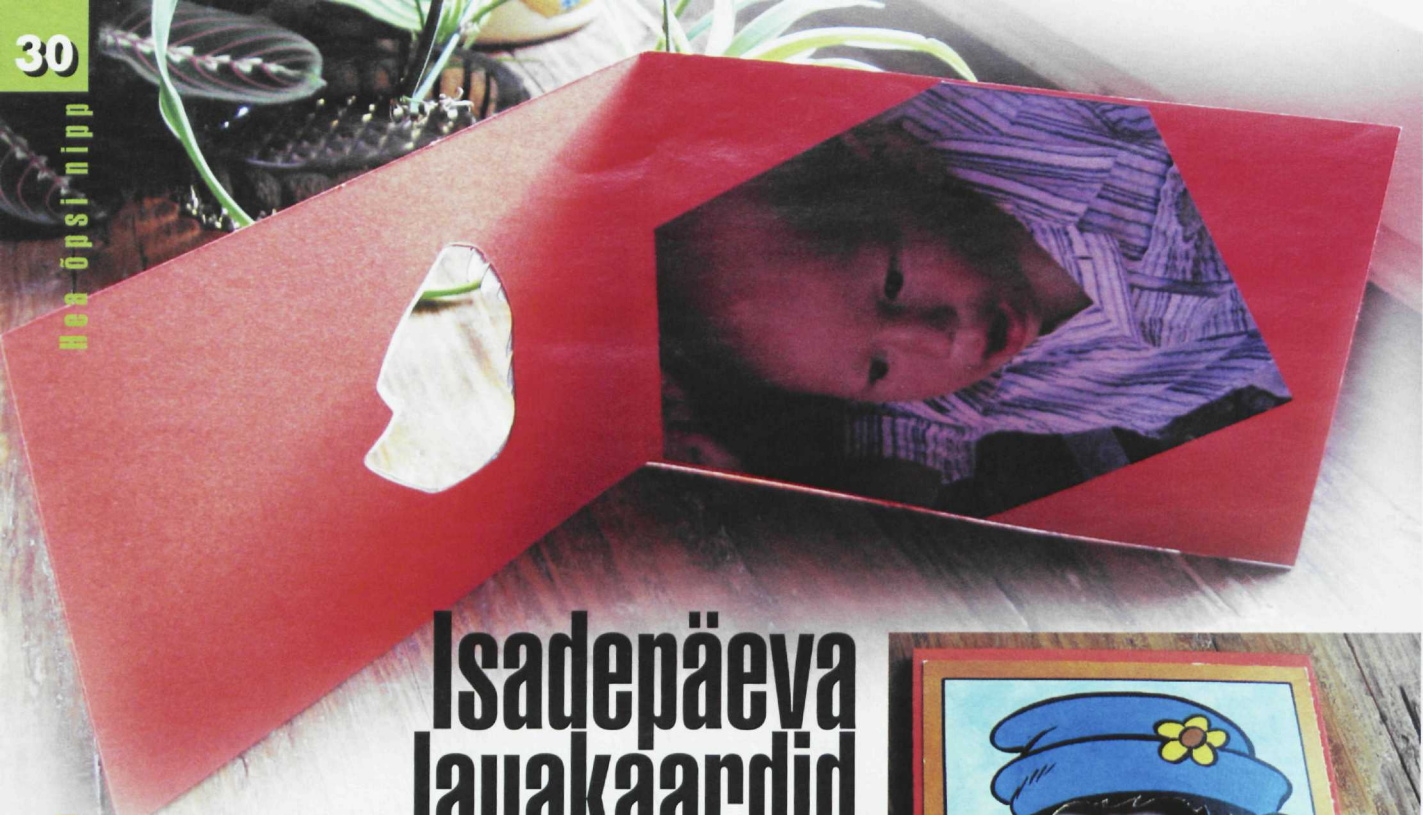
Sahvris söövad kanamune,
ära ajavad mu une.

Siis, kui ära läheb vool,
krabistavad igal pool.

Värskel lumel teid ja radu,
küllä tulnud neid on sadu.

Saller Lilloja
Suislepa Lasteaed-Algkoolist

Isadepäeva lauakaardid

■ Kaart 1 siseküljed

Üllatuslikud ja lõbusad lauakaardid saad, kui nende kujundamisel kasutad üleliigsetest fotodest välja lõigatud portreesid. Selleks võldi topelt kaart, sest nii seisab see laual püsti. Kaardi esiküljele keskmesse (või ka vastavalt pildile) lõika ümmargune või ovaalne ava. Kaardi siseküljele, täpselt ava keskele, kleebi väljalõigatud foto. Kui oled hea fotograaf, siis võiksid oma pere liikmeid spetsiaalselt lauakaartide jaoks pildistada. Muidugi võid kasutada isegi oma pere liikmete beebifotosid.

Kaardi esiküljele ava ümber joonista toredas soengus juuksed ning joonista või aplitseeri isa, ema, õe, venna jne keha. Kehadeks sobivad hästi ka näiteks ajakirjadest välja lõigatud huvitavates poosides inimeste pildid või muud sobivad illustatsioonid. Võib-olla leiad midagi sobivat väljalõikamiseks ka vanadelt postkaartidelt. Tähtis on, et foto ja keha kokkupanek oleks üllatav või

■ Kaart 1 esikülg

■ Kaart 2 siseküljed

naljakas. Keha ei peagi olema tingimata inimese oma. On ju põnev, kui näiteks elevantil on isa nägu, jänesel onu nägu, hiirel ema nägu jne. Et oleks kindel, et igaüks oma lauakaardi ära tunneb, kirjuta kaardile ka selle omaniku nimi. Ära unusta küpsetada kuldpruune pannkooke ja panna lauale kenasti kaunistatud moosipurk, nagu soovitasin septembrikuu Heas Lapses. Lõbusat isadepäeva!

Lully Gustavson

■ Kaart 2 esikülg

“Lumivalgeke” eesti moodi

Kaari Sillamaa Laste ja Noorte Muusikateatri etendus „Lumivalgeke” salvestati kuuldemänguna plaadile ning oktoobri teisel nädalal toimus Salme Kultuurikeskuses plaadi esitus.

Muusikali „Lumivalgeke” mängiti Kaari Sillamaa lasteteatris Colombina esimest korda 15 aastat tagasi. Tegu oli Disney stiilis variandiga, kus Lumivalgekest mängis 13-aastane Maarja-Liis Illus ning printsi Robert Kõrvits, kellest tänaseks on saanud politsei pressiesindaja.

Etendusega esineti ka Vanalinnapäevadel. Kaari Sillamaa nüüdses Laste ja Noorte Muusikateatris etendati 10 aastat tagasi samuti Disney-varianti – siis polnud veel autorikaitse küsimus nii päevakohane. Täna pole aga kellelgi õigust Disney ideesid ja stiili kasutada.

„Kokku kõigis „Lumivalgekese” variantides on aastate jooksul kaasa lõõnud umbes 150 inimest,” ütleb teatri juhendaja. Praeguses on lavastuses laval 74 suurt ja väikest osavõtjat koos bändiga. Etendusega on sõidetud läbi mitme linna: kaks korda esineti Tallinnas, kuid jõuti ka Pärnu Endla teatrisse, Paide Kultuurikeskusesse ja Tartu Vanemuise teatrisse.

Miks otsustasite just selle etenduse kuuldemänguna plaadile salvestada? „Kuna originaalmuusika tuli hästi välja, arvasimegi alguses, et teeme muusikaplaadi lauludega, nagu paljudest muinasjutulauludest varemgi teinud oleme,” seletab Kaari. Kuid loo tegelased ja nendevahelised dialoogid tundusid nii vahvad, et jutustajal Virgo Jaanil tekkis idee salvestada lugu täies pikkuses. Nii sündiski kuuldemänguplaat. Libreto kirjutas **Kaari Sillamaa**, kasutades vendade Grimmide tuntud muinasjuttu. Lavastaja on **Katre Jaani**. „Muusika kirjutas ja arranzeeris bändile **Janika Sillamaa**. Lumivalgekese rollis on **Hele Kõre**, printsi mängib **Mikk Saar**, kurja kuningannat **Tanja Mihhailova**, kuningat rokklaulja **Freddy Toomingas**,

emakuningannat **Janika Sillamaa** ja nõunik-jutustajat **Virgo Jaani**,” loeb Kaari Sillamaa tegelasi üles. Põialpoisse mängivad aga teatrikooli õpilased. Kostüümikunstnik on **Kristel Viksi**, kes on varemgi muusikateatri jaoks etendusi kujundanud („Saladin ja Lõvisüda” ja „Puujala ja Ükssilma sõda”). Nagu eespool mainitud, ei või kasutada Disney loodud muinasjutu variandist mitte midagi – ei laule, kostüüme ega tegelasi. Seepärast mõeldi põialpoistele uued nimed, riided, soengud ja peakatted.

Kaari Sillamaa Laste Kaunite Kunstide koolil ja Laste ja Noorte Muusikateatril on sel aastal käimas juubeliaasta – **15. sünnipäev**. Enne seda tegutses 10 aastat Colombina-teater. „Nii et minul on teatrikoolistaazi juba 25 aastat,” ütleb Kaari.

Teatrikooli võetakse vastu kõik soovijad. Alguses tehakse küll katseid, kuid need on rohkem selleks, et juhendaja ja lavastaja näeks, kes milleks kõige paremini sobib. Selle järgi määratakse ka rollid. Kaari Sillamaa arvab, et igaks peaks saama laval esitada seda, mis tal kõige paremini välja tuleb. Kuid tulijal tuleks arvestada sellega, et teatrikoolis tehakse palju tööd ja paigale jäävad need, kelle huvide seas seisab teater esikohal ning alles siis tuleb kõik muu.

Miks on teatritegemine hea? „Lapsel, kes tegeleb hobiga mõnes huvikoolis, kujunevad eluks õiged väärtushinnangud: ta õpib palju kasulikku, õpib enda ja teiste tegemisi väärtustama ega lähe tänavale rumalusi tegema – süstima või suitsetama,” arvab Kaari.

Kaari Sillamaa teatriga saab liituda igal ajal. Tuleb vaid minna nende koduleheküljele aadressil www.lkkk.ee ning võtta kooliga ühendust!

Hilissügis Pokumaal

Alles me käisime Sinuga, hea lugeja, punase maasika päeval Pokukoda avamas – ja nüüd, ole lahke, pole maasikatest enam lõhnagi mujal kui moosipurgis! Aga igal aastaajal on omad rõõmud, ning Pokukoda tegetseb mõnusal moel edasi ka hilissügisel.

Edgar Valteri kasutütre Külli Leppiku sõnul tõi suvi Pokumaale tervelt kakskümmend tuhat külastajat – koolivaheajal käidi Pokukoda kaemas perede kaupa, sügisel saabusid juba ka kooliekskursioonid.

Seda sa kindlasti tead, et pokude avastaja oli kunstnik, raamatu-illustraator ja lastekirjanik Edgar Valter, kes Lõuna-Eesti lopsakatele tarnamätastele oma „Pokuraamatus“ elu sisse puhus. Kuid kas tead, et onu Ets leiutas ka erilise pokude aja-arvamise? Pokukalendris on 21 tähtpäeva, üks tähtsam kui teine, ning teadagi langeb üks osa neist ka sügisele ja talvele.

Kõige mõnusam on pokutähtpäevi tähistada muidugi Pokumaal, kus mujal! Nii et kui Sul on kavas oma pere või klassiga Pokumaale minna, siis võiksid sõiduoega sättida pokukalendri järele. Nimelt toimuvad just siis Pokukojas igasugused lahedad üritused ning soovijatel on võimalik pokude peremehe Puuko kättki suruda.

ÜRITUSTE AJAKAVA ON SELLINE:

14. novembril – muinasjutuvestmise päev kell 10, 12, 14.

28. novembril kell 20 – tondijuttude öö Pokumaal (Juhan Jaigi ainetel). Kavas: tondilugude jutustamine, öine metsaretk üllatustega, ühine teejoomine lõkke ääres.

12. detsembril – kõige noorema paku sünnipäev kell 10, 12, 14, Pokukoja külastuspileti hinnale lisandub roopilli hind.

3. – 20. detsember – soojade soovide aeg lastegruppidele kell 11, 13, 15. Kavas: tutvumine Pintselabade jõuludega, ühine muinasjutukuulamine ja meisterdus, teejoomine ja piparkookide söömine.

21. detsember – soojade soovide päev kell 11, 13, 15.

Tähtpäevadel on Pokukojas avatud kohvik. Selleks, et kõik külalised kenasti Pokukotta ära mahuksid, palutakse **eelnevalt registreeruda telefonil: 5342 5054**. Lisainfo piletihindade ja muu kohta: www.pokumaa.ee.

Hea sõber! Pane nüüd paberile või kirjuta arvutisse omad pokumõtted, olgu need siis muljed Pokukoja külastamisest või siis ideed, missuguseid üritusi võiks veel Pokumaal korraldada! Auhinnaks pokupühade kaardikomplektid kirjastuselt Elmatar!

Kirjad Kristiine koolist Jutustavad 3. klassi õpilased

Mirjam Toom

Meie pere koolilugu

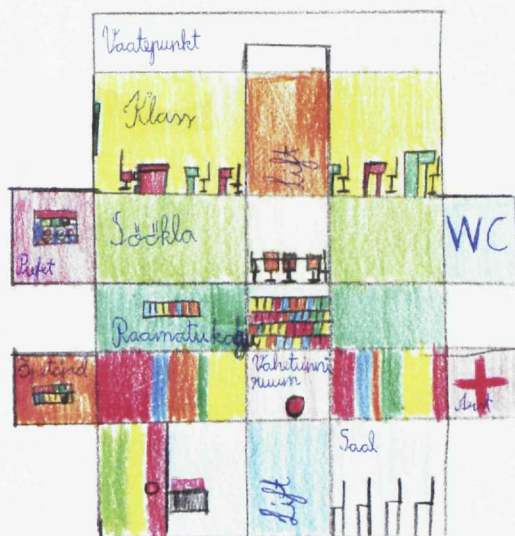
Olen Kristiine Algkooli kolmanda klassi õpilane ning lõpetan järgmisel aastal oma õpingud selles väikeses, mulle armsaks saanud koolis. Minu koolile jääb 2009./2009. õppeaasta viimaseks ja sellest on meil kõigil, eriti minu perel, väga kahju.

Kristiine Algkooli lugu sai alguse 1995. aastal, kui osa lasteaiaruumidest ehitati ringi klassiruumideks. Mina ei olnud siis sündinudki, aga mu vanem vend Martin alustas oma kooliteed just selles Kristiine koolis. Esimesel kooliaastal avati siin kaks esimest klassi. Martin õppis 3 aastat meie koolis ning neljandasse klassi astus ta Tallinna Saksa Gümnaasiumisse. Uues koolis jätkamine oli lihtne, sest õppimises oli tugev põhi alla saadud.

Mul on ka teine vend, Meinhard, kes alustas 2000. aasta septembris oma kooliteed. Tema õpetaja Ülle Tammik on nüüd ka minu õpetajaks. Ka Meinhard oli tubli õpilane ning Tallinna Saksa Gümnaasiumis oldi tema tulemustega niivõrd rahul, et soovitati tal isegi saksakeelsesesse osakonda õppida asuda. Praeguseks on mu vanem vend juba gümnaasiumi lõpetanud ning Meinhard lõpetab sel õppeaastal põhikooli. Mõlemad vennad on rääkinud Kristiine Algkoolis veedetud aastatest huvitavaid lugusid ning kiidavad kooli rahulikku keskkonda.

Mina olen ka oma kooliga väga harjunud ning meil on tore väike klass, kus kõigil on rahulik ja kodune tunne. Meie kooli esimese septembri aktus oli sellel sügisel kurvem kui tavaliselt, sest kõik toimus ju viimast korda. Õnnelik olen ma sellegipoolest, sest sain käia samas koolis, kus minu kaks vanemat venda. Minu ema ütleb, et kõige vanem lastest avas kooli ajaloo ning noorim laps suleb selle kooli ukse viimase-na. Jälle saab ühe armsa väikese kooli lugu ajalooks.

Marita Mardi

Minu unistuste koolimaja

Minu unistuste kool asuks maal. See kool oleks suur maja. Selle lähedal oleks mets, kust loomad tulevad kõigi tahte peale välja. Kooliõuel oleks vassein, millel on külma ilma jaoks soojendus. Basseini kõrval oleks puhuritea toru, kus sa saad kuivaks ja riidesse. Seejärel lähed klassi.

Igal õpilasel oleks oma kaitserobot, kes teda kaitseks. Kooliõuel oleks liumägi, mis muudab laste kasvu järgi oma suurust. Veel oleksid seal batuut, turnimisredelid, jalgpalli- ja korvpalliväljakud, uisuväli, jalgrattatee. Sööme iga ilmaga väljas kaitse all. Ööbime koolis. Kõigile meeldib see kool.

Miia Riin Sepp

Minu unistuste kool on poistekool

Minu unistuste kool asub kõrges majas. Sellel majal on 10 korrust. Kõige kõrgemal korrusel asub ujula. Vesi on soe nagu vannis ja ujumine on mõnus. Kuna lagi on kristallist, siis võib öösel imetleda taevatahti ja päeval pilvi.

Koolis on igal pool üleval kaamerad. Korruselt korrusele saab ainult liftiga. Selles koolis õpivad ainult poisid ja õpetajateks on ainult mehed. Õpilastel ja õpetajatel on seljas roheline vorm. Nad näevad välja nagu ufod, kes seavad klaasist karbis.

Aleks Tsebokin

Barbie®

Barbie 'l tantsujalg all!

Tantsimine on tore harrastus! Ega muidu leidnuks selline vahva ettevõtmine nagu Koolitantsu korraldamine nii palju kaasalööjaid. Viimasel ajal kipuvad kõikvõimalike elukutsete esindajad tantsutähtedeks hakkama ja nende sammuseadmist jälgivad huviga tuhanded televaatajad.

Ega siis Barbie saa ka nurka istuma jääda! Temagi on nukumestritelt tellinud endale uusi ja uhkeid tantsukostüüme – kui ei usu, siis vaadake pilti!

Meie lugejatelt ootab Barbie aga kirjatükke ja joonistusi teemal “Minu kingitus tantsutähele”!

Igaüks võib ise valida, kas teha kingitus mõnele baleriinile või tele-ekraanilt tuttavale tantsijale – peaasi, et pilt või jutt oleks vahva!

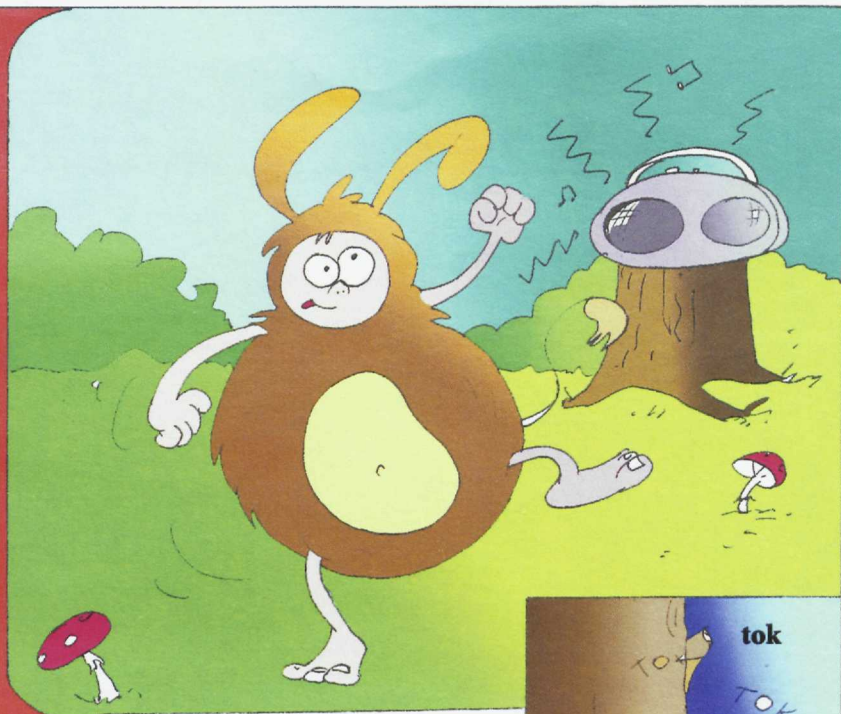
Ootame teie loomingut toimetusse hiljemalt 5. detsembriks! Parimatele auhindad Rimonnelt!

Väike meeldetuletus neile, kes ei juhtunud meie oktoobrinumbrit lugema! Ootame ka nii moe-joonistusi kui ka fotosid eestipärases rõivastuses Barbie 'st! **Võistluse lõpptähtaeg on 1. veebruar 2009 ja parimad tööd pääsevad märtsis Barbie 'juubelinäitusele Tartu Mänguasjamuuseumis, kus toimub võitjate auhindamine.**

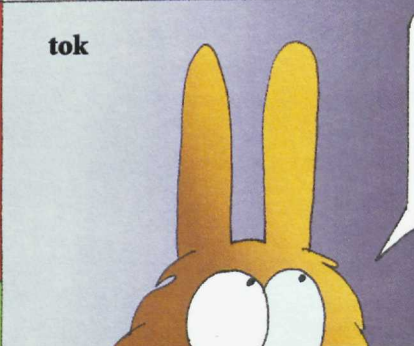
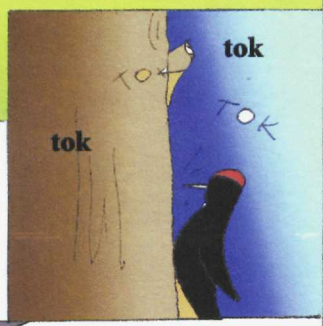

r a h n u

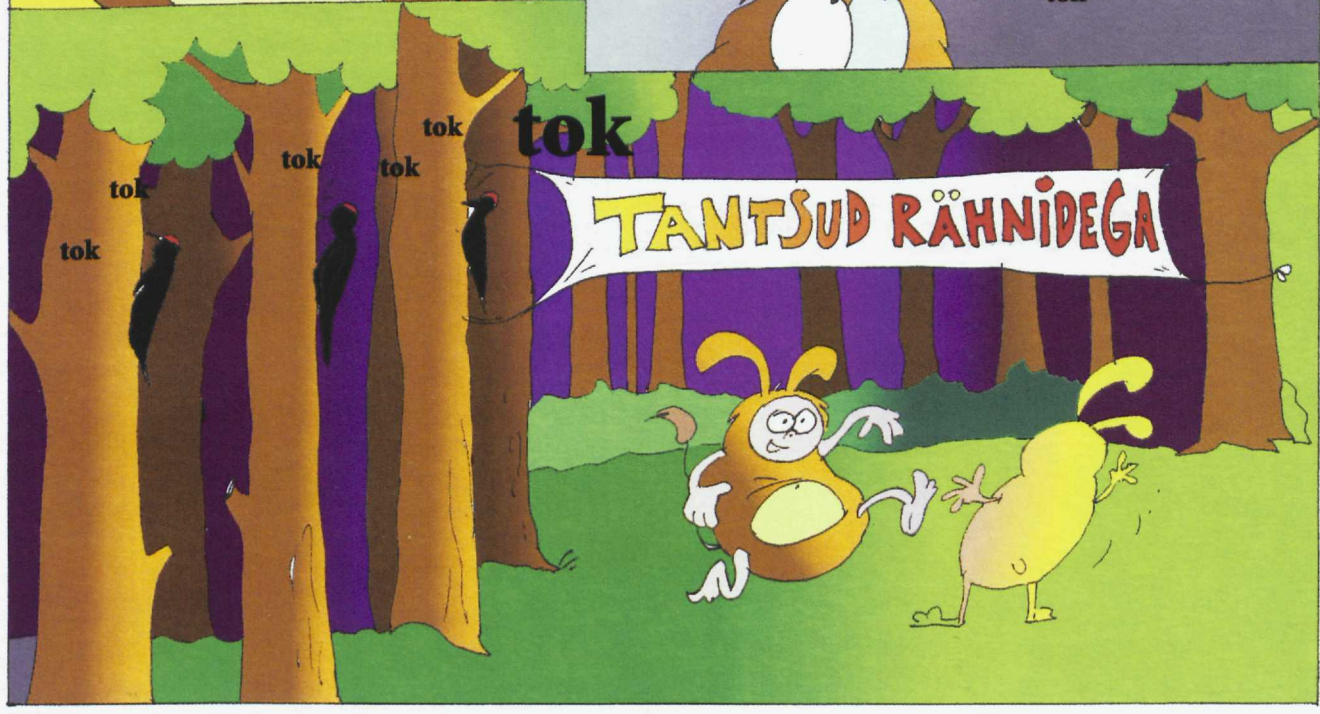
r
e
e
t
m
ä
n
g
e
l
-
j
u
u
s
e

trumme on vähevõitu...

mis toksimine see on?

tok

TANTSUD RÄHNIDEGA

tok

Mustad mardid, valged kadrid Mart üle maa, kadri üle karja!

/ Eesti vanasõna /

● Kadripäev

Novembrikuu on pime ja külm, niihästi loodus kui inimesed valmistuvad saabuvaks talveks. Sellesse vaiksesse lumeootuse aega, mil välistööd tehtud ja saagid salves, mahuvad ühed tuntuimad ja omapärasemad rahvakalendri tähtpäevad – **mardipäev 10. novembril ja kadripäev 25. novembril**. Linlastel ja paljudel maalastelgi pole tänapäeval saagikoristamise ja viljasalvedega suurt pistmist, kuid ega seepärast saa toredatest tähtpäevadest loobuda!

Eesti Vabaõhumuuseum pakub novembrikuu pühapäevadel võimalust tutvuda mardi- ja kadrikommetega, õppida laule ja valmistada maske.

Mardi- ja kadripäev on omamoodi paarispühad, mille kommetes on palju ühist. Ka rahvapäraselt võetakse neid paarina kokkukuuluvaina – **mardipäev on mehelik ja lärma-kam**, meeste püha, seotud eeskätt põlluviljadega; **kadripäev seevastu on naiselik, naiste püha**, mil põhitähelepanu on pööratud karjale. Mõlema päeva juurde kuulub sanditamine ja laulude saatel andide kogumine, samuti pärasine pidu, kus koos lõbutsetakse ja kogutud saak ära süüakse.

Mardi- ja kadripäev on elavana püsinudki just tänu **sanditamiskombele** ning sellega kaasas käivale maskeerimisele ja lõbusale tembutamisele. Iga aeg on siia lisanud küll oma jooni, kuid santide põhiolemus on ikka samaks jäänud. Mardid on mustad, koledad ja karvased, kadrid aga valged ja ilusaks ehitud. Enamasti esinetakse perekonnana (mardiema, -isa ja lapsed; kadriema ja kadrilapsed), kuid sageli on sanditajail kaasas ka muid tegelasi.

Algselt olid mardi- ja kadrisandid seotud hingedeajal kojusaabuvate esivanematega, kelle võimuses oli jagada perele väge ja õnnistust. Seejuures oli sõnal käegakatsutavat jõudu. Väeka soovi eest saadi tasuks ande, enamasti söögikraami. Juba ammu on hingede kodukülastust tähistavast

kombest saanud eeskätt noorte ja laste meelelahutus, põhjus pidada rõõmsaid pidusid ja karnevale nii maal kui linnas.

Side surnute maailmaga meenub harva, kuid kumiseb edasi kummalistes lauludes, mis jutustavad santide tulemisest *kauge'elta, kõrge'elta, läbi soo, läbi libeda* või taevast mööda hõbedast ört, tiinast teerada... Alateadvuse sügavais soppides elab ikka veel pelg ukse taha või anditeta jäänud hingesandi sajatuste ees.

Hoidkem vanu kombeid, laskem mardid-kadrid sisse tulla ning ärgem lubagem neil tühjade kätega minna! Vastutasuks saame rõõmsa meele ja kindla usu meid ees ootavasse heasse õnne.

9. november kl 11.00-15.00

Mardimaskide valmistamine Härjapea talus
Valmistume üheskoos mardipäevaks. Meisterdame mardimaske nii, nagu 100 aastat tagasi. Räägime mardipäevaga seotud kommetest. Mardimaskide valmistamiseks kasutati vanasti igasuguseid käepäraseid vahendeid nagu tohtu, sammalt, oksi jm. Takust tehti habemeid ja juukseid. Maskid olid mõeldud näo varjamiseks. Need nägid välja rohmakad ja üsna koledad. Oluline oli muuta end täiesti tundmatuks.

16. november kl 11.00-15.00

Mardi-ja kadritoitude valmistamine Härjapea talus
Proovime kätt karaski ja kiiseli valmistamisel. Keedame tanguputru ja herneid, nii nagu mardi-kadrikuul ikka eestlastele kombeks on olnud. Tutvustame teisigi tavanditoite ja jagame retsepte. Külastajad näevad toiduvalmistamise erinevaid etappe vastavalt sellele, mis hetkel nad talusse satuvad.

23. november

Kadrimaskide valmistamine Härjapea talus
Valmistume üheskoos kadripäevaks. Valmistame koos kadrimaske ja räägime kadripäevaga seotud kommetest. Enamasti oli kadride riietus valget värvi.

Eesti Vabaõhumuuseum asub Tallinnas, Vabaõhumuuseumi tee 12
www.evm.ee
Lisainfo: Dagmar Ingi, tel 654 91 25, dagmar@evm.ee

● Mardipäev

Britney Spears teeb tsirkust!

Britney Spearsi austajad,

kes vahepeal pidid lauljari käekäigu pärast silmi maha lööma, võivad nüüd rõõmustada: Britney andis ajakirjandusele teada, et õige peatselt on ood veetis lapsepõlve Louisiana osariigis, kus hakkas Mickey Mouse Clubi liikmena show´des osalema juba 11 aastasena.

Ta laulis ka tüdrukutebändis Innosense, kuid õige pea jõudis plaadikompanii Jive Records kaudu juba oma esimese singlini. Seesama **"Baby One More Time"**, mis andis plaadile nime, tõi talle kuulsust USA-s, seejärel Inglismaal ja kohemaid kõikjal üle ilma. Britneyle pakuti kohe iseenda rolli mängimist filmis "Teismeline nõid Sabrina".

Teine plaat ilmus juba 2000. aastal ning kandis nime "Oops! ... I Did It Again". See pealkiri jõudis isegi anekdootidesse, kuid ometi oli CD-l lisaks jõulisele muusikale ("Stronger", "Lucky") ka nukrameelne lugu "Dear Diary", mis pajatas noore kuulsuse üksindusest ja kurbusest, kuigi tõeline kurbus ootas alles kaugel ees. "Oops!" tõi Britneyle 2 Billboardi muusikaauhinda.

2001. aastal tegi Jive Records juba **kolmanda Britney Spearsi** albumi, mis sai sedakorda pealkirjaks lauljari eesnime. Sellelt plaadilt pärit singel "Overprotected" kerkis kohe edetabelitesse ning pälvis ülivõrdes kiidusõnu. Kohe ilmus "Britneyest" ka duubelplaat, millel oli lisaks 14 tantsuloole veel mõndagi põnevat.

2002. aastal otsustas lauljatar raha ärisse paigutada ning avas New Yorgis itaalia toitude restorani Nyla. Kahjuks ei kujunenud sellest menupaika ja aasta hiljem oli võlgadesse saatunud söögipaik juba suletud. Samal ajal lõppesid ka Britney neli aastat kestnud lähedased sidemed laulja Justin Timberlake´iga ja ka oma esimese suure filmirolli eest sai lauljatar aasta halvima näitleja ja halvima lauluesitaja pilapremia.

Lohutuseks sai Britney´le uue plaadi menu. Ta **neljandal, aastal 2003 ilmunud albumil "In The Zone"** kõlas üllatusena Madonna laul "Ray Of Light", mille esitas Britney koos autoriga. Samalt plaadilt pärit "Toxic" tõi lauljatarile parima tantsuloo eest ta **esimese Grammy** auhinna.

Aasta hiljem sai lauljatar hakkama mõtlematu tembuga: jaanuaris 2004 sõlmis ta Las Vegases ülepeakaela abielu lapsepõlvesõbra Jason Allen Alexanderiga, ning lahutas juba 55 päeva pärast. Samal suvel kihlus ta Kevin Federline´iga, kellega oli tutvunud 3 kuu eest. Näis, et seekord läheb tal paremini. **2004 ilmus Britney hitikogumik nimega "My Prerogative: The Greatest Hits"**. Seejärel teatas lauljatar oma veebilehekülje kaudu, et võtab mõneks ajaks esinemispuhkuse, et tegelda oma perega. Britney esiklaps sündis septembris 2005 ja sai nimeks Sean Preston Federline.

Britney Spearsi koduilehekülg: <http://www.britneyspears.com>

Novembris 2005 ilmus Britney **teine hitikogumik "B In The Mix: The Remixes"**, millel on 11 loo töötused. Lauljatar ise tundis end ajakirjanduse pideva kontrolli all olemisest väsinuna – teda pildistati nimelt autoroolis beebit süles hoidvana, mis oli liikluspolitsei silmis suur reeglite rikkumine. 2006. aasta septembris sündis küll Britney ja Kevini teine poeg James Jayden Federline, kuid noorte omavahelised suhted olid sedavõrd sassis, et Britney otsustas abielulahutuse sisse anda. Sestpeale läks lauljatar elu allamäge: teda süüdistati joomises ja narkootikumide tarvitamises, juhilubadeta sõitmisel, ajakirjaniku vihmavarjuga ründamises, suutmatuses lapsi kasvatada.

Kuid kuigi perekonnaeluga pole Spearsil kaugeltki veel kõik korras, võttis Britney võttis ennast käsile ja andis novembris 2007 välja oma **viienda studioalbumi "Blackout"**, mis jõudis USA Billboardi tabelis teisele kohale.

Ning juba enne jõule – 2. detsembril 2008 on ilmumas uhiuus, järjekorranumbri **kuues album. "Circuse"** esitlus on planeeritud just Britney 27. sünnipäevale. Loodetavasti jäävad fännid plaadiga rahule. Ja kellele muusika ei meeldi, need võivad nuusutada 2009. aasta jaanuaris kauplustesse tulevat uut Britney parfüümi **"Hidden Fantasy"**. See on juba seitsmes lõhnaõli, mille Elisabeth Ardeni firma pühendas Britney Spearsile.

Kui aga kõnelda rekorditest, siis on Britney end juba sisse kirjutanud Guinnessi rekordite raamatusse: nimelt on tema "Baby One More Time" maailma kõige enim müüdud teismelise esineja esikplaat: 13 miljonit USA-s müüdüd eksemplari on ikka aukartust äratav kogus!

Novembri lõpus jõuab MTV kanalile film, milles Britney pajatab oma elust. Kas dokfilm ka muusikat sisaldab, seda ei oska arvata.

NB! Teisel postril olevatest Mart ja Märt Metsjöst loe oktoobrinumbri pop-leheküljelt!

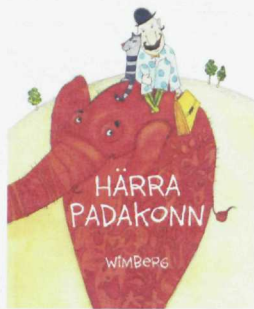
Järjehoidja

Härra Padakonn tegutseb

Kirjastuselt Varrak ilmus hiljuti muhe värsiraamat "Härra Padakonn", mille autoriks on luuletaja **Wimberg** ja kujundajaks **Katrin Ehrlich**. Iseäralik on raamat selle poolest, et tegu pole lühikeste luuletuste, vaid hoopiski värsisjutustustega, mida ühendab peategelane härra Padakonn ning mida on kenade kaante vahel kokku kuus. Padakonnaks, nagu teada, kutsutakse vahel kilpkonni (kes enamasti siiski kutsumise peale ei reageeri), Wimbergi tegelane pole aga mingi kilpkonn, vaid hoopiski onuke, kelle elus juhtub hajameelsuse tõttu nii ühte kui teist.

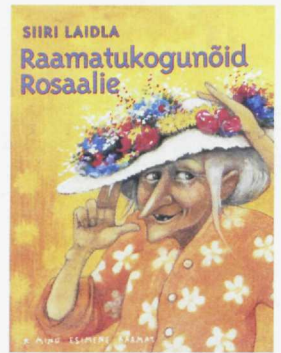
Lugu sedasorti hull
kordub igal hommikul,
Härra Padakonn
lifti ei sisene
ilma avatud
vihmavarjuta.
See on komme,
mida keegi
temast juba
lahti ei harjuta.!

© Wimberg ja Varrak

Auhinnajutt jõudis kaante vahele

Kirjastuse Tänapäev lasteraamatu-võistluse esikohatöö – **Siiri Laidla "Raamatukogunõid Rosaalie"** on nüüd kenade kaante vahele jõudnud. Nõiad – olgu siis raamatukogus või ka mujal – oskavad ju igasuguseid ilusaid asju välja võluda! Ega Rosaalie olegi tavaline nõid – temal on hobisid rohkem kui mõnel teismelisel! Eks lugege raamatut ja veenduge selles ise!

* * *

Igal varahommiku, välja arvatud pühapäeval, riietus Rosaalie roosa-sinisetriibulisse võimlemistrikoosse ning vinnas end köie abil osavasti aampalgi otsa. Sealnt võttis ta hoogu ja hüppas voodisse, nii et vana säng vappus. Küll tundus õhulennu ajal tekkiv külm kõhukõdi mõnus! Järgmiseks pani Rosaalie punased poksikindad kätte ning togis pool tunnikest poksikotti.

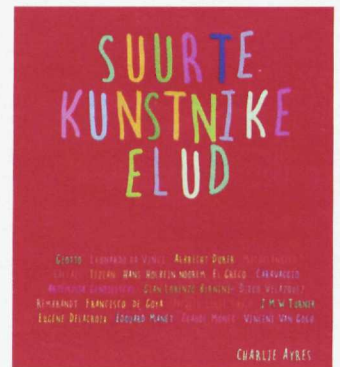
Kuidas raamatukogunõid oma karastatud muskleid kasutas, sellest lugege juba raamatust!

Kaunis kinkeraamat kunstisõpradele

Kui sa ei tea, mida sõbrale sünnipäevaks kinkida, siis võiksid pilgu heita raamatupoodi. Suur erepunane köide, mis kannab pealkirja

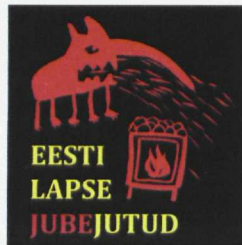
"Suurte kunstnike elud" sobib kinkimiseks nii kümne-, kahekümne- kui ka kaheksakümneaastastele. Raamatus on lisaks kuulsate kunstnike elulugudele terve hulk nende teoste reproduktsioone, mida tundmata ei saa tänapäeval ennast haritud inimeste sekka arvata. Samas on hea teada nii seda, kuidas Raffael tegi oma kuulsaid freskosid ja kui kaua maalis Leonardo da Vinci oma "Püha õhtusöömaega". Ausalt öeldes oli see maailma kõige aeganõudvam õhtusöök!

Kauni kunstiraamatu andis välja kirjastus Varrak.

Oi, kui õudne!

Tähekesse toimetaja **Ilona Martson** kogus kokku ajakirja jubejuttude võistlusele saanud tööd ning kirjastus **Tänapäev** tegi neist väikese punamusta raamatu pealkirjaga "Eesti lapse jubejutud". Õõ ja vere värvid on ju jubejuttude jaoks kõige paslikumad! Siin on jutte nii surnute kuningannast, vampiiridest kui luukeredest. Nii et pane küünal põlema, varusta end küüslaugu ja muude vampiirivastaste vahenditega – ja loe! Õudne küll, aga mõnus ka!

Niki uhiuus plaat

Kanal 2 ilmaneu Kairit Tuhkanen, artistinimega **Niki** on valmis saanud uue CD, mis kannab seekord kelmikat nime **"Blondist brunetiks"**. Plaadil leiduvast 15-st lõbusast laulust on umbes pooled vene päritolu, nagu eelmisegi plaadi "Äike päike" materjal, aga pooled on eesti autorite poolt spetsiaalselt Nikile kirjutatud. Kõikide laulude sõnade autor on Kaunite Kunstide Kooli lauluõpetaja Kersti Kuusk. Vaid plaadi avaloo, praeguse Reporteri ilmalaulu "Siis kui saabub päev" lüürika pärineb rokkansambli Cramp solisti Soku sulest.

Valge laul

Viis ja sõnad Kersti Kuusk

Voice

C F/D F/G G⁷ C F/D F/G G⁷

Val - ged la - ba - kud, val - ge müts, val - gel lu - mel as - tun müts - müts - müts!
Val - ge va - hu - koor, val - ge sai, ja - hu - se k äe - ga teeb e - ma mul pai.

Voice

5 F C/E C/A F/D G⁷ C F/D C/E C

Pu - has ja val - ge peab o - le - ma kõik: Jõu - lu - me he ha - be ja saa - ni - sõit. saa - ni - sõit.
Val - geks saab põsk ja ni - na - ots, naer - des lu - me - han - ge ku - kun pots. ku - kun pots!

Tuisk, Leelo Tungal, Tõnis Vellama ja Jüri Arrak.

Viimatinimetatu ei saanud küll kohale tulla, kuid tegi oma pildi kodus valmis.

Võin omast kogemusest öelda, et kui sa ikka kaua pole pintslit käes hoidnud, siis tuleb pilt hoopis teistsugune kui see, mida algul ette kujutasid. Minu inglitiibadega päkapiku suu pidi palju lõbusamalt naeratama – aga kui tulipunane huultejoon kord juba tõmmatud, ei sa siis enam seda suurt muuda midagi! Tegin igaks juhuks kähku veel ühe rõõmsa notsupildi, kuid teiste meelest oli kallistama kippuv päkapikk siiski lahedam...

Miks me neid jõulukaarte siis meisterdasime? Aga selleks, et nende müügist saadud raha abistaks Laste ja Noorte Kriisiprogrammi laste leinatoetuslaagrite korraldamisel. Kahjuks on meil palju selliseid lapsi, kelle vanemad või lähisugulased on hukkunud liiklusõnnetustes või mõnel muul kombel, ning

selleks, et lapsi leinas toetada ja õpetada endaga raskel ajal toime tulema, korraldataksegi leinatoetuslaagreid. Muidugi, lapsel, kes on kaotanud isa, on ka ema toeks kõrval, kuid eks temagi ole murest murtud – professionaalsete psühholoogide abi oleks väga vajalik ning leinatoetuslaagris osatakse lapsi kõige suuremast kriisist üle aidata. Järgmine seda liiki laager algab juba 15. novembril Pariisi Puhkekülas Lääne-Virumaal.

Kui ka Sinu sõprade või klassikaaslaste seas on mõni laps, kes vajaks psühholoogi abi, siis uurige üheskoos kriisiprogrammi kodulehekülge: www.lastekriis.ee

Sama kodulehe paremalt küljelt leiad ka jõulukaardilingi. Seda avades võid vaadata nii jõulukaarte kui ka nende meisterdamist, ning soovi korral saad ka endale mõne neist kaartidest tellida.

Soojade soovidega jõulukaardid

1. juunil, lastekaitsepäeval, tuli Laste ja Noorte Kriisiprogrammi kutsel kokku terve hulk inimesi, kellel olid soojal suvisel ajal peas jõulumõtted. Ja ega need mõtted ainult mõteteks jäänud: kunstnik **Anniki Kari** jagas kõigile kätte pintslid, värvid ja paberilehed, programmijuht **Maire Riis** luges sõnad peale – ning algas suur jõulukaartide joonistamine. Enamjagu joonistas omaette vaikselt nohisedes, kuid näitlejate poole pealt kostis aeg-ajalt rõõmsat ahhetamist ja pettunud ohkimistki – maalimisega oli tükk tegemist kõigil, sest elukutselisi kunstnikke oli maalijate seas ju vaid näputäis!

Jõulumeeleolu püüdsid luua muusikud Jaak Sooäär ja Tuule Kann oma õpilastega ja paari tunni pärast oligi terve hulk jõulujoonistusi valmis.

Kaardimeistrite seas on palju neid, keda kindlasti meie lugejadki tunnevad: **Annely Adermann, Anniki Kari, Alari Kivisaar, Hele Kõre, Anu Lamp, Urmas Lattikas, Mart Mikk, Evelin Pang, Owe Petersell, Emil Rutiku, Üllar Saaremäe, Pent Talvet, Tambet**

Vello Salumets

Carl Perkins

“Kui poleks olnud Carl Perkinsit, poleks olnud ka ansambelit The Beatles”

Paul McCartney

Kui mõni väheinformeeritud

rokkmuusika ajaloost kirjutav inimene soovib paigutada **Carl Perkinsit** rock'n'rolli koidiku “ühe-hiti-imeede” nimekirja, siis on ta küll valel teel. Perkinsi loomingut põhjalikult tundma õppides märkaks ta tohutuid mõjutusi, mida see kuulus rock'n'rolli ja rockabilly-artist ning helilooja on jätnud järgnevatele põlvkondadele, alustades kasvõi ansamblist The Beatles kuni Stray Catsini välja, rääkimata kantrimuusikutest.

Elvis Presley bändi kitarristi Scotty Moore'i ja Carl Perkinsi kitarrimängustil moodustasid rockabilly-maailma mäe kaksiktipud, mis olid nii täiuslikud, et isegi tänapäeval rockabillyt mängivad noored, arvates midagi uut välja nuputavat, kopeerivad tegelikult automaatselt ja alateadlikult Carl

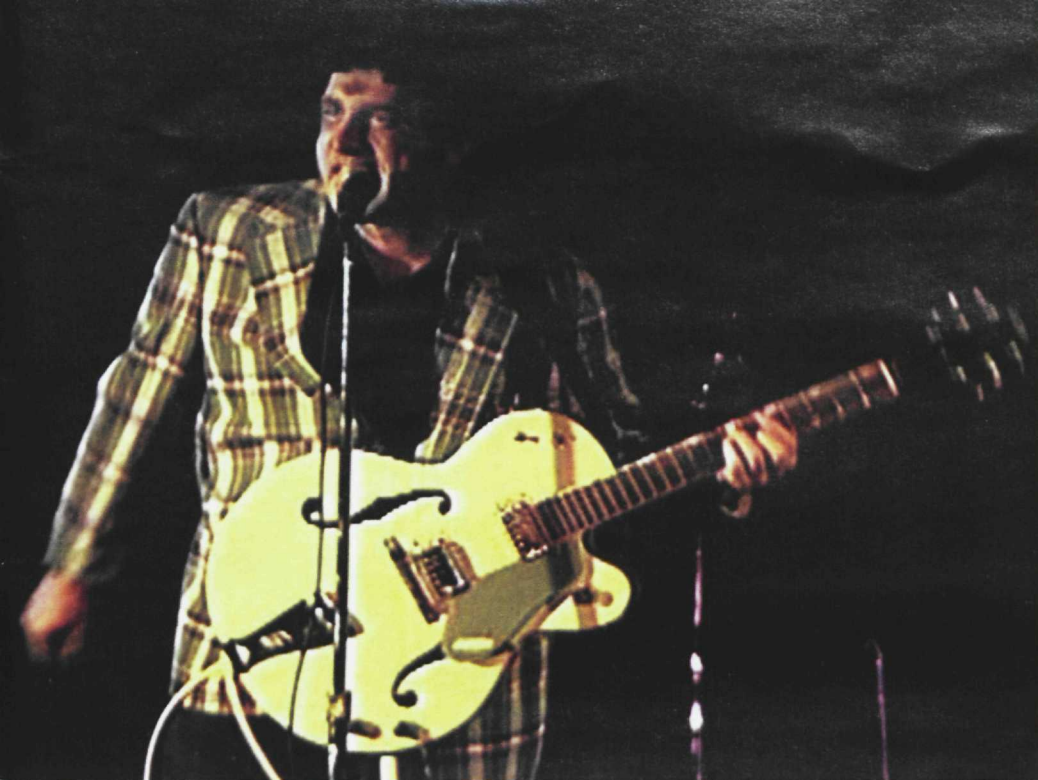
Perkinsi kitarrimängu nippe, teinekord isegi noot-noodilt. Asjatundjate arvates on Carl Perkins üheks rock'n'rolli loojaks. Ta on olnud eeskujuks niisugustele hilisematele tähtedele kui John Fogerty, Bob Dylan, Eric Clapton, Mark Knopfler, George Harrison ja Paul McCartney.

Carl Lee Perkins sündis 9. aprillil 1932 Tennessee vaeses asunikutalus. Kuna ta isa oli tunnistanud kroonilise kopsuhai-guse tõttu invaliidiks, oli see põhjuseks, miks oldi ühed vähesed valge nahavärviga elanikud selles istanduste piirkonnas.

Nooruses, pärast rasket tööd puuvillapõldudel, kuulas Carl koos oma vendade Jay B ja Claytoniga valgete kantrimuusikat, aga mõjutusi saadi ka mustanahaliste bluusist ja gospelist. Pärast Jacksonisse kolimist sai Carl sünnipäevakingiks pruugitud kitarr. Sellest kujunes poisi lemmikmänguasi. Peagi omandas ta kõik selle pilli saladused ja komponeeris oma esimese loo **“Movie Magg”**, mis läks ettekandele kohalikul noorte talentide konkursil. Tulemuseks oli esikoht, mis innustas jätkama. Carl õpetas kitarrimängu vendadelegi ja koos moodustatud ansambliga „The Perkins Brothers Band“ hakati aastatel 1947 – 52 esinema kohalikes kõrtsides ja radiojaamas. Ansambel kasvas neljaliikmeliseks, kui vendadega ühines trummar W. S. “Fluke” Holland. Carl Perkins märkas peagi, et pelga kantrimuusikaga kaugele ei jõua ja et see kohalikku noorsugu eriti ei raputa. Ta lisis repertuaari mustanahaliste Johnny Lee Hookeri ja Muddy Watersi stiilis bluisse, mängis neid kantristiilis ja omanuputatud tekstiga. Tekkis täiesti uuelaadne ja põnev mikstuur.

Oma abikaasa õhutusel saatis Perkins bändi demolinte nii Nashville'i kantrimekasse kui New Yorgi plaadifirmadele, kuid konksu otsa ei hakanud keegi. Õeldi, et taoline mustade ja valgete muusikahübriid ei lähe kaubaks.

1954 kuulis Carl Perkins esmakordselt raadiost laulu “Blue Moon Of Kentucky”, mille esitajaks oli siis veel üsna uustulnuk Elvis Presley. See oli midagi täiesti uut! Kui ta sai teada, et Elvis tegutseb Sun-firmas, tormas ta kohale. Firma boss Sam Phillips oli Perkinsist huvitatud ja kohapeal sõlmiti plaadistus-

**Carl Perkins
polnud kirjutanud
mitte ainult
rock'n'roll
tüüpilise meloodia
ja seade, vaid
ka teksti, kus
teemaks
õrritused ja
ähvardused.**

leping. Phillipsit võlus asjaolu, et Carl pakkus välja omaloodud laule. Peagi salvestastati kaks pala: "Movie Magg" ja kantristiilis "Turn Around". Singel ilmus müügile 1955. a. algul ja Perkins saadeti turneele koos Elvis Presleyga. Sama aasta lõpus plaadistas Perkins oma uue pala "**Blue Suede Shoes**". See tabas märki. Carl Perkins polnud kirjutanud mitte ainult *rock'n'roll*ile tüüpilise meloodia ja seade, vaid ka teksti, kus teemaks õrritused ja ähvardused. Laulja ässitab oma vastast tegema ükskõik mida: lööma, põletama, sõimama ja autot varastama – peasi, et too ei tallaks tema uutel sinistel mokassiinkingadel!

1956. a. kevadel kutsuti Carl Perkins koos bändiga esinema New Yorki kuulsasse Perry Como telesaatesse. Doveri lähedal põrkus nende auto kokku vastusõitnud kaubikuga ja mõlemad autod lendasid kraavi. Kaubikujuht suri kohapeal, Carl ja ta vanem vend Jay B viidi raskete vigastustega haiglasse. Samal ajal tõusis "Blue Suede Shoes" Billboardis 3. kohale, mis tähendas nii Perkinsile kui Sun-firmale esimest miljonihiiti: pala jõudis üheaegselt nii pop-, Country- kui R&B – tabelisse.

"Blue Suede Shoes'i" hea algmaterjal tiivustas ka Elvis Presleyt seda plaadistama ja telesaates esitama. See oli haiglas viibivale Perkinsile üsna kõvaks löögiks, kuna suur osa tema saavutatud populaarsusest läks nüüd Presley arvele.

Perkinsi singli B-poolle olnud palast "Honey Don't" loodeti samuti hitti, kuid see sai kuulsaks alles aastaid hiljem, kui laulu esitas Ringo Starr ansamblist The Beatles.

1956. a. lõpus naases Carl Perkins Sun-studiosse. Salvestati tema pala "Matchbox", kus klaveri taga istus sama firma leival olnud Jerry Lee Lewis. Seejärel suundus Perkins koos Johnny Cashiga ja Jerry Lee Lewisega USA-turneele.

Rokkmuusika aga arenes tohutu kiirusega. Sellal, kui Perkins haiglas viibis, oli *rock'n'roll*i rong temast suure kiiruga mööda kihutanud. Ainus loogiline jätk lauljale oli naasmine kantrimuusika juurde. Ta hakkas plaadistama kantrilaule, kuid suurt edu need ei saavutanud. Kui Carli tervis oli pärast avariid

peaaegu taastunud, osutusid ta venna Jay B vigastused palju tõsisemaks ja 1958. a. sügisel oligi mees läinud. Carlile oli see suur draama. Ta tõmbus avalikkuse eest kõrvale, hakkas ohtralt pruukima alkoholi ja oli rokimaailma jaoks sama hästi kui kadunud.

Carl Perkinsi **uus tõus rokitaevasse algas 1963** tänu esinemistele USA sõjaväebaasides Prantsusmaal, Itaalias ja Saksamaal. Aasta hiljem pakuti Perkinsile Inglismaa-turneed koos kohalike ansamblitega The Animals ja The Nashville Teens. Ilmselt andis selleks tõuke asjaolu, et Perkinsi muusika suur austaja ja tollal juba superbändi staatuses The Beatles kaverdas mitmeid oma iidoli laule.

Londoni lennuväljal oli Perkinsist vastu võtmas hulgaliselt fänne loosungitega "Welcome Carl 'Beatle-crusher' Perkins!". (Tere tulemast, Carl „biitlite purustaja“ Perkins!). Kuid Beatles oli sel ajal siiski nii võimas, et Perkinsi hammas nende poiste peale ei hakanud. Seepärast ei jäänudki tal kodus muud teha, kui hakata taas kantrit laulma. Carl Perkins ehk olekski tagasihoidliku kantrilauljana oma elupäevad lõpetanud, kui appi poleks tulnud *rockabilly* uus laine ja kaks biitlit, Ringo Starr ja George Harrison, kes igati oma iidolit abistada püüdsid.

Perkins kadus mõneks ajaks küll silmapiirilt, kuid 1976. a. otsustas ta luua oma plaadifirma Suede Records, et avaldada vanu hitte. Nende seas *rockabilly* klassikaks saanud "Boppin' the Blues", "Matchbox", "Everybody's Trying to Be My Baby", "Your True Love", "Put Your Cat Clothes On", "All Mama's Children" jpt.

Aastal 1985 kutsus muheda olemisega hallipäine Carl Perkins oma austajad George Harrisoni, Ringo Starri, Eric Claptoni, Dave Edmundsi ja Johnny Cashi tütre Rosanne'i telesaatesse "Carl Perkins & Friends" ning koos tuletati meelde vanu aegu. Kaks aastat hiljem pääses Carl Perkins *rock'n'roll*i Kuulsuste Halli ja tema musitseerimist võis kuulda veel 90ndatelgi, kuid seejärel hakkas laulja tervis halvenema ja 19. jaanuaril 1998. a. suri roki suurkuju Carl Perkins oma kodulinnas Jacksonis kurguvähki.

Puslega pusides päevad põnevaks!

Trefl®

Lai valik pusleid,
laua- ja kaardimänge
Treflilt nii suurtele kui
väikestele pusijatele.

Anvot

BIONICLE

LEGO

MISTIKA

uus!

Kas aadressil www.bionicle.com leiame
ainult infot või saame ka mänge mängida?

Ei

Jah

Nimi

Address

Vastus saada enne 5. detsembril aadressil:
Hea Laps, Harju 1, Tallinn 10146

P E $\frac{B}{1378}$ 2008, 11

RAR

my scene tm

Snow Glam tm

My Scene uued glamuuresed talvenukud!

